

O B S A H:

1/ ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ ZA ROK 2014

2/ PŘEDKLÁDÁNÍ TISKOPISŮ „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI“, „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ“ A „VYÚČTOVÁNÍ POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ SPOŘENÍ“

3/ DOTAZY K PŘÍSPĚVKŮM ZAMĚSTNAVATELE NA SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ A K ODPOČTU VLASTNÍCH PLATEB ZAMĚSTNANCI V ROCE 2015

Přílohy: Pokyn GFŘ D – 20 jednotné kurzy cizích měn za rok 2014

Přehled smluv o zamezení dvojího zdanění

Článek Kataríny Dobešové a ing. Rindové k životnímu pojištění

(Vše jen v elektronické podobě)

Vážení přátelé,

dnešní druhé číslo informačního servisu se věnuje jako každoročně hlavně provedení ročního zúčtování záloh za rok 2014. K problematice zpracování ročního zúčtování se vrátíme ještě v příštím čísle, a to formou nejčastějších a nejzajímavějších dotazů.

1/ ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ ZA ROK 2014

Při provádění ročního zúčtování za rok 2014 budeme opět pracovat s jednotnou daní 15% a se „superhrubou mzdou“. Pro výpočet daně je nový tiskopis „**VÝPOČET DANĚ A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ... za rok 2014**“ – **VZOR č. 19**.

U KOHO JE MOŽNÉ PROVÉST ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ?

- A) u toho, kdo **pobíral zdanitelnou mzdu pouze od jednoho plátce**. Příjmy plynoucí z dohody o provedení práce do 10000 Kč vyplacené dalším plátcem, které byly zdaněny 15% srážkovou daní do daňového základu nevstupují, pokud by si je chtěl jejich příjemce překlasifikovat na zálohovou daň, musel by si podat daňové přiznání.

V případě, že měl některý poplatník příjmy od dalšího plátce a nejednalo se o dohodu o provedení práce do 10000 Kč, musela být vždy sražena zálohová daň a on si **musí po skončení roku podat daňové přiznání**. Z tohoto důvodu bude za rok 2014 podávat daňové přiznání spousta poplatníků...

- B) u toho, kdo **pobíral zdanitelnou mzdu od více plátců daně postupně**. Mzda vyplacená poplatníkovi dodatečně po skončení pracovního poměru od předchozího plátce není na závadu. Musí být ale vyplacena ve stejném zdaňovacím období.

Poplatník, kterému byly vyplaceny příjmy za předchozí období, tj. po 31. 1., musí podat vždy daňové přiznání.

- C) u toho, kdo **podepsal** u všech postupných plátců **prohlášení k dani** nejpozději do 15. února následujícího roku a do téhož data požádal o provedení ročního zúčtování.

- D) u toho, kdo neměl **ostatní příjmy** (podle §§ 7 až 10) **vyšší než 6000 Kč**.

Mezi ostatní příjmy patří hlavně příjmy z podnikání, z pronájmu, ale i ostatní příjmy uvedené v § 10 (mezi ně patří např. důchody nad 306 tis. Kč ročně (tj. nad 36násobek minimální mzdy 8500 Kč), dodanění životního pojištění nebo penzijního připojištění).

Pro rok **2014 se ještě neuplatní zdanění veškerých důchodů** podle § 4 odst. 3 v případě, že **příjmy** poživatele důchodu podle § 6, a dílčí základy podle 7 a 9 **přesáhnou za zdaňovací období 840000 Kč**.

V rámci § 10 se dále můžeme setkat s příjmy podle odst. 1 písm. a), které jsou do 30000 Kč od daně osvobozeny – sem patří např. příjmy z příležitostných činností nebo příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována samostatně hospodařícím rolníkem.

Pro posouzení, zda nebyla překročena hranice 6000 Kč se berou veškeré **příjmy** podle §§ 7 až 10 **nesnížené o výdaje**.

POZOR: pokud bude poplatník podávat daňové přiznání z jiného důvodu, zahrnou se do zdanitelných příjmů veškeré příjmy, a to i v případě, že by byly nižší než 6000 Kč!

- E) u poplatníka, který **se sám nerozhodne podat daňové přiznání**.
- F) u toho, kdo **předložil potvrzení o příjmu** od předchozích plátců mzdy do 15. 2. následujícího roku.
- G) u poplatníka, který neměl po část roku **příjmy plynoucí ze zahraničí**.

Naopak **roční zúčtování nelze provést** v žádném případě:

- u poplatníka, který obdržel po 31. 1. 2014 **příjmy ze závislé činnosti**, které se vztahují k příjmům zúčtovaným v jeho prospěch v předchozích letech, jenž se tenkrát nepovažovaly za jeho příjmy, protože mu nebyly vyplaceny,
 - u poplatníka, u kterého musí být **uplatněno solidární zvýšení daně, tj. jeho roční příjmy jsou vyšší než 1245216 Kč** (§ 38g odst. 4). Podle přechodného ustanovení zákona 267/2014 Sb. již **nemusí podávat daňové přiznání ti poplatníci, u kterých bylo uplatněno solidární zvýšení daně u záloh**, pokud jejich roční příjmy nedosáhnou částky pro solidární zvýšení roční daně (tj. 1245216 Kč).
 - u **daňového nerezidenta**, který chce uplatnit slevy na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) až e) (manželka nebo invalidita), daňové zvýhodnění na dítě podle § 35c nebo nezdanitelné částky podle § 15 odst. 1 až 8 (§ 15 odst. 9). Prokázání příjmů plynoucích mu ze zahraničí musí na FÚ prokázat potvrzením zahraničního správce daně.
 - u poplatníka, který poskytl **dar do jiného státu EU** – musí vždy podat daňové přiznání (§ 38g odst. 2)
- V těchto případech nelze roční zúčtování provést.

CO MUSÍ POPLATNÍK UDĚLAT, ABY SE U NĚHO MOHLO ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ PROVÉST?

- **do 15. 2. požádat o provedení ročního zúčtování**

Žádat bude vždy svého posledního plátce ve zdaňovacím období, u kterého pobíral příjmy ze závislé činnosti a měl u něho podepsáno nebo dodatečně podepsal prohlášení k dani.

Pokud poplatník **nepožádá** do 15. února o provedení ročního zúčtování, je u něho **daňová povinnost splněna srážením záloh na daň**, nic dalšího se neprovádí. Pokud ovšem není z nějakého důvodu povinen podat daňové přiznání...

- do 15. 2. může poplatník **dodatečně prokázat nárok na slevy na dani**, které v průběhu roku neuplatnil. Dodatečně budou prokazovat zejména novou slevu podle § 35ba odst. 1 písm. g), tj. slevu za umístění dítěte
- do 15. 2. musí **předložit potvrzení o zdanitelných příjmech** od předchozích plátců mzdy.

Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění **musí být na vzoru č. 22**. Starší vzory nejde za rok 2014 použít, protože **neobsahují** členění dodatečně vyplacených mezd a tudíž by byl špatně stanoven základ daně. I pro rok 2015 bude muset být z tohoto důvodu nový tiskopis Potvrzení o zdanitelných příjmech (vzor č. 23).

- do 15. 2. může poplatník **dodatečně podepsat prohlášení k dani**

Pokud nám prohlášení dodečně podepíše a předloží všechny požadované náležitosti, může se u něho rovněž roční zúčtování provést. Jestliže by poplatník prohlášení zpětně podepsal i za měsíce, kdy měl příjem z dohody o provedení práce do 10000 Kč, zdaněný 15% srážkovou daní, bude třeba provést opravu **ze srážkové daně na zálohovou**.

POZOR: zde by bylo výhodnější mu doporučit podání daňového přiznání za rok 2014, kde by se mu srážková daň překlasifikovala na zálohovou. Zpětný podpis prohlášení není možný u předchozího plátce, ale jen u plátce, kde je v pracovním poměru ke konci zdaňovacího období.

JAKÝ BUDE POSTUP VÝPOČTU ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ?

I/ Zjistíme základ daně u poplatníka

Základ daně se zjistí tak, že se vezme součet zdanitelných příjmů vyplacených nebo obdržených do 31. ledna 2015 za jednotlivé kalendářní měsíce roku 2014 od všech postupných plátců (uvede se na řádku 1. „Výpočtu daně“). Tyto příjmy se navýší o součet „povinného pojistného“ (tj. 25% pojistné na SZ a 9% pojistné na VZP) za jednotlivé měsíce roku 2014 (uvede se na řádku 2. Výpočtu). Součet údajů na řádce 1 a na řádce 2 je základ daně od všech plátců (uvede se na řádku 3.).

II/ Od základu daně se odečtou nezdánitelné částky ze základu daně, kterými jsou:

NEZDANITELNÉ ČÁSTKY ZE ZÁKLADU DANĚ (§ 15)

- U **BEZÚPLATNÝCH PLNĚNÍ** (dříve darů) (§ 15 odst. 1) se budou 2% resp. 15% **počítat ze základu daně**, který tvoří příjmy ze závislé činnosti navýšené o „povinné pojistné“.

Např. hrubý příjem zaměstnance je 200000 Kč a základ daně je 268000 Kč. 15% se bude počítat z této částky a je možno uznat dar až do výše 40200 Kč.

Pro uznání daru musí být splněny tyto podmínky :

- **úhrnná hodnota darů přesáhne 2% ze základu daně** (hrubý příjem + povinné pojistné) **anebo činí alespoň 1000 Kč**

Pokud je dar 1000 Kč a vyšší, nemusí se podmínka 2% ze základu daně sledovat.

- v úhrnu lze **odečíst nejvýše 15% ze základu daně**
- poskytnuté **dary prokáže** dárce dokladem, ze kterého musí být zřejmé, kdo je **příjemcem daru, hodnota daru, účel, na který byl dar poskytnut a datum darování** (pokyn GŘ D-6). Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce se oceňuje částkou **2000 Kč** a od roku 2013 se **hodnota odběru orgánu od žijícího dárce oceňuje částkou 20000 Kč**
- hodnotu poskytnutých darů lze **odečíst v tom zdaňovacím období, ve kterém byly prokazatelně poskytnuty** (pokyn GŘ D-6).

- U **ODPOČTU ÚROKŮ** (§ 15 odst. 3 a 4) došlo od roku 2011 ke změně v posuzování úroků z úvěrů na **koupi pozemku**, kde musí být **zahájena stavba do 4 let od koupě pozemku**

V případě, že nebude stavba do 4 let od koupě zahájena (musí prokázat stavebním povolením nebo oznámením stavby), bude muset poplatník podat daňové přiznání a

jako příjem podle § 10 v něm uvést částky, o které byl v předchozích letech základ daně snížen.

Za rok 2013 zůstává v platnosti odpočet úroků **maximálně 300 tis. Kč** za rok ze všech úvěrů v rámci domácnosti. Při placení úroků jen po část roku nesmí uplatňovaná částka překročit 1/12 této max. částky za každý měsíc placení úroků. Např. úroky placeny pouze 8 měsíců, maximální částka odpočtu úroků by byla v tomto případě 200 tis. Kč (25000x8).

- **U PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ (§ 15 odst. 5)** se v rámci ročního zúčtování nově může odečíst **příspěvek ve výši 12000 Kč** na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření **snížený o částku 12000 Kč**

Maximum bude možno odečíst při vlastní platbě zaměstnance 24000 Kč. Nově je také možno od roku 2013 odečíst tzv. „**doplňkové penzijní spoření**“ v max. částce 12000 Kč, pokud bude ve smlouvě o doplňkovém penzijním spoření splněna podmínka 60 měsíců platit a dosažení 60 let věku (zde se bude jednat o smlouvy uzavřené v rámci třetího pilíře důchodové reformy – zákon 427/2011 Sb.).

V případě, že zaměstnanec přešel v průběhu roku z penzijního připojištění do doplňkového penzijního spoření, sečtou se potvrzené částky od obou institucí a sníží se o 12000 Kč, maximálně lze odečíst i v tomto případě částku 12000 Kč

POZOR: roční zúčtování za rok 2014 ale nelze provést u zaměstnance, který v letech 2006 až 2013 uplatňoval odpočet nezdaniitelné částky na penzijní připojištění vyšší než 6000 Kč a v roce 2014 smlouvu zrušil a nechal si vyplatit odbytné (tj. nesplnil smluvní podmínky). Tento zaměstnanec musí podat daňové přiznání za rok 2014 a v něm jako příjem podle § 10 uvést částku, kterou si odečetl v letech 2006 až 2013. Pokud nebyla částka odpočtů v součtu vyšší než 6000 Kč, může se u něho roční zúčtování provést.

- **SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ (§ 15 odst. 6)**

Maximální částka, kterou lze odečíst na soukromé životní pojištění činí **12 tis. Kč**, a to i v případě, že má poplatník uzavřeno více smluv s více pojišťovnami.

I zde platí, že **v případě vypovězení smlouvy** v roce 2014 při nesplnění podmínek (60 a 60...), musí zaměstnanec podat daňové přiznání, pokud odpočty nezdaniitelných částek z tohoto titulu činily v letech 2000 až 2013 v součtu více než 6000 Kč. Toto by neplatilo v případě, že nebylo vyplaceno pojistné plnění nebo odbytné a zároveň rezerva nebo kapitálová hodnota pojištění bude převedena na novou smlouvu životního pojištění splňující podmínky pro uplatnění odpočtu.

Poznámka: v případě, že smlouva na soukromé životní pojištění umožňovala předčasné výběry, může se za rok 2014 ještě nezdaniitelná částka z tohoto titulu uplatnit. Aby bylo možno odpočet uplatnit i v roce 2015 a letech následujících, bude třeba podepsat dodatek ke smlouvě (kde se zruší možnost předčasných výběrů) nejpozději do konce března 2015.

Pojišťovny, které můžou uzavírat toto pojištění, jsou nejen ty, jenž působí na území ČR, ale i „**jiné pojišťovny usazené na území členského státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru**“. Z toho vyplývá, že zaměstnanec může předložit smlouvu na životní pojištění uzavřenou v jiném státě EU s pojišťovnou, která v ČR vůbec nepodniká. Zde je potřeba upozornit, že smlouva musí být přeložena do českého jazyka, protože úředním jazykem je čeština (§ 76 DŘ). Pro přepočtení pojištění v cizí měně se za rok 2014 použije jednotný kurz, který je uvedený v pokynu GŘ D-... (je přílohou tohoto čísla v elektronické podobě).

- U odpočtu **ZAPLACENÝCH ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ** (§ 15 odst. 7) rovněž nedochází ke změně, tj. **odečtou se částky zaplacených členských příspěvků do výše 1,5% zdanitelných příjmů, maximálně však do výše 3000 Kč.**

Zde se opět budou porovnávat příspěvky sražené ze mzdy XII/2013 až XI/2014 se zdanitelnými příjmy roku 2014.

- Odpočet „**ÚHRAD ZA ZKOUŠKY OVĚŘUJÍCÍ VÝSLEDKY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ**“ (§ 15 odst. 8)

Maximálně lze odečíst úhrady ve výši **10000 Kč**, u osob se zdravotním postižením **13000 Kč** a u osob s těžším zdravotním postižením **15000 Kč**. Tyto odpočty lze uplatnit pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem nebo si je poplatník s příjmy podle § 7 neuplatnil jako výdaj. Prokázat nárok na odpočet musí poplatník potvrzením instituce oprávněné ověřovat a uznávat výsledky tohoto dalšího vzdělávání (zákon 179/2006 Sb.).

Od roku 2011 si všechny **nezdanielné částky** bude moci uplatnit **daňový nerezident pouze v rámci daňového přiznání**, pokud prokáže, že 90% všech jeho příjmů je z území ČR (§ 15 odst. 9). Od roku 2014 je třeba doložit výši příjmů v zahraničí potvrzením zahraničního správce daně!

III/ Po odpočtu těchto nezdanielných částek získáme tzv. „základ daně snížený o nezdanielné částky“, který se zaokrouhlí na celé stovky směrem dolů.

IV/ Ze základu daně sníženého o nezdanielné částky a zaokrouhleného na celé stovky směrem dolů se vypočte daň z příjmů 15%.

VI/ Od vypočtené daně se odečtou slevy na dani

SLEVY NA DANI PODLE § 35ba odst. 1 se uplatní v těchto výších:

Slevy na dani podle § 35ba ZDP:	2014	2014 krácení za měsíce, kdy nebyly splněny podm. na začátku měsíce
- základní sleva	24 840 Kč	uplatní se vždy celá
- u starobního důchodce/*	24 840 Kč	uplatní se vždy celá
- na druhého z manželů	24 840 Kč	2070 Kč
- (na držitele průkazu ZTP/P)	(49 680 Kč)	4140 Kč
- na invaliditu 1. nebo 2. stupně	2 520 Kč	210 Kč
- na invaliditu 3. stupně	5 040 Kč	420 Kč
- na průkaz ZTP/P	16 140 Kč	1345 Kč
- na studium	4 020 Kč	335 Kč
- sleva za umístění dítěte	8 500 Kč	náleží i pokud dítě umístěno část roku

/* na základě rozhodnutí Ústavního soudu se sleva u starobních důchodců uplatní v plné výši již v roce 2014.

ZÁKLADNÍ SLEVA NA POPLATNÍKA (24840 Kč)

V ročním zúčtování **náleží vždy ve výši 24840 Kč**, a to i u daňových nerezidentů. V plné výši se uplatní tato sleva i u poplatníků, kteří neměli příjmy po celý rok 2014. U poživatelů starobního důchodu se uplatní za rok 2014 rovněž celá sleva na poplatníka 24840 Kč.

SLEVA NA DRUHÉHO Z MANŽELŮ (24840 Kč a u manžela, který je držitelem průkazky ZTP/P **49680 Kč**), tato částka se krátí za měsíce, kdy netrvalo manželství na začátku měsíce.

Sleva na druhého z manželů bude náležet, jestliže jeho vlastní příjem nepřesáhl částku **68000 Kč**. Do částky 68000 Kč patří celoroční příjmy, i když manželství netrvalo po celý kalendářní rok.

Do příjmů druhého z manželů **se nezahrnují** podle § 35ba odst. 1 písm. b) pouze dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče s výjimkou odměny pěstouna, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření, stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, který je od daně osvobozen podle § 4.

Veškeré ostatní příjmy do vlastních příjmů druhého z manželů patří, a to nesnížené o výdaje!

Prokazování příjmu druhého z manželů se i nadále provádí čestným prohlášením poplatníka, tzn., že je třeba vepsat do „prohlášení k dani“, jméno, příjmení a rodné číslo manžela/lky a dobu, po kterou spolu žili v domácnosti (str. 4 prohlášení).

Ostatní slevy na dani (INVALIDITY A STUDIUM) se budou poskytovat za stejných podmínek jako v předchozích letech.

V případě, že byly podmínky splněny pouze po část kalendářního roku, náleží slevy podle § 35ba odst. 1 písm. c) až f) ve výši poměrné části roční slevy za měsíce, kdy byly podmínky splněny na začátku měsíce.

Např. invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně byl přiznán od 25. 6. 2014. Sleva na tuto invaliditu se poskytne za měsíce VII. až XII., tj. ve výši 1260 Kč (210x6).

Sleva za umístění dítěte (až do výše minimální mzdy – v roce 2014 je to 8500 Kč). Náleží až do výše zaplacených nákladů ve zdaňovacím období (max. 8500 Kč) i v případě, že dítě bylo umístěno jen po část roku.

VI/ Po odpočtu veškerých řádně prokázaných slev na dani získáme daň po slevě (uvede se na řádce 20. „Výpočtu“ – musí být větší nebo rovna 0)

VII/ Daň po slevě porovnáme s úhrnem sražených záloh na daň uvedeným na řádce 21. „Výpočtu“

VIII/ Pokud je daň po slevě nižší než sražené zálohy, jedná se o přeplatek na dani, který se vrátí poplatníkovi, je-li tento přeplatek vyšší než 50 Kč. Případný nedoplatek z ročního zúčtování se poplatníkovi nesráží. Rozdíl mezi daní po slevě a sraženými zálohami se uvede na řádce 22. „Výpočtu“. **U zaměstnanců, kteří**

neuplatňují daňové zvýhodnění na dítě, končí výpočet daně tímto řádkem. Pokud zaměstnanec uplatňuje daňové zvýhodnění na dítě, tak se naopak řádek 22. „Výpočtu“ nevyplňuje a pokračuje se ve výpočtu řádkami 23. až 31.

Příklady ročního zúčtování u zaměstnanců, kteří neuplatňují daňové zvýhodnění na děti:

Příklad č. 1. Zaměstnanec s příjmem 25000 Kč měsíčně si uplatňuje nezdanitelnou částku z titulu vlastní platby na penzijní připojištění ve výši 24000 Kč a platby na životní pojištění v částce 12000 Kč. Jeho manželka je v domácnosti a nedosáhla v roce 2014 příjmu ve výši 68000 Kč.

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	300 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	102 000
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	402 000
6.	Nezdanitelná částka – penzijní připojištění	12 000
7.	Nezdanitelná částka – pojistné na soukromé životní pojištění	12 000
10.	Nezdanitelné částky celkem	24 000
11.	Základ daně snížený o nezdanitelné částky	378 000
12.	Vypočtená daň	56 700
13.	Sleva na poplatníka	24 840
14.	Sleva na manželku	24 840
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	7 020
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	35 460
22.	Přeplatek (+) Nedoplatek (-) rozdíl ř. 21 – ř. 20	+28 440

Tomuto zaměstnanci bude vrácen přeplatek na dani ve výši 28440 Kč. Přeplatek vznikl díky tomu, že se mu na zálohách srážely v průběhu roku vysoké částky, protože slevu na manželku a odpočet nezdanitelných částek může uplatnit až v rámci ročního zúčtování záloh.

Příklad č. 2. Zaměstnanec s příjmem 40000 Kč měsíčně dostal v dubnu 2014 roční odměnu 300000 Kč. Z tohoto důvodu u něho bylo v dubnu uplatněno solidární zvýšení daně u záloh. Podle změny v zákonu o daních z příjmů bude možné u tohoto zaměstnance provést roční zúčtování záloh již za rok 2014, pokud nebude muset odvést solidární daň (nemá příjem nad 1245216 Kč). Zaměstnanec nemá žádné nezdanitelné částky a uplatňuje jen základní slevu na poplatníka. Základ daně pro solidární zvýšení daně u zálohy byl 236232 Kč (340000-103768). Solidární daň činila 16537 Kč (7% z 236232 Kč)

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	780 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel (§ 6 odst. 13)	265 200
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	1 045 200
12.	Vypočtená daň	156 780
13.	Sleva na poplatníka	24 840
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	131 940
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě) vč. solidárního zvýšení daně	148 477
22.	Přeplatek (+) Nedoplatek (-) rozdíl ř. 21 – ř. 20	+ 16 537

Tomuto zaměstnanci vychází přeplatek na dani ve výši 16537 Kč, což je vlastně vrácení solidárního zvýšení daně sraženého v měsíci dubnu. Výhodou této změny je, že již spousta zaměstnanců nebude muset podat zbytečně daňové přiznání, kde by jim FÚ vrátil stejnou částku, jakou vrací zaměstnavatel při ročním zúčtování...

Příklad č. 3. Poživatel starobního důchodu k 1. 1. 2014 měl příjem 15000 Kč měsíčně a na začátku roku podepsal Prohlášení k dani. Zálohovou slevu na poplatníka si začal uplatňovat od měsíce září. V rámci ročního zúčtování uplatňuje ještě platbu na životní pojištění v částce 7000 Kč.

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	180 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	61 200
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	241 200
7.	Nezdanitelná částka – pojistné na soukromé životní pojištění	7 000
10.	Nezdanitelné částky celkem	7 000
11.	Základ daně snížený o nezdanitelné částky	234 200
12.	Vypočtená daň	35 130
13.	Sleva na poplatníka	24 840
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	10 290
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	27 900
22.	Přeplatek (+) Nedoplatek (-) rozdíl ř. 21 – ř. 20	+17 610

Tomuto zaměstnanci bude vrácen přeplatek na dani ve výši 17610 Kč, který vznikl uplatněním celé slevy na poplatníka (24840 Kč) a odpočtu nezdanitelné částky na životní pojištění (7000 Kč). Sleva na poplatníka za 8 měsíců činí 16560 Kč (2070x8) a z titulu platby na ŽP je to částka k vrácení 1050 Kč (15% ze 7000).

Příklad č. 4. Zaměstnanec s příjmem 15000 Kč měsíčně, který má nezdanitelnou částku z titulu dárčovství krevní plasmy ve výši 28000 Kč (14 odběrů) a od měsíce září mu byl přiznán invalidní důchod prvního stupně. Doklad o jeho přiznání předložil mzdové účetní až v měsíci únoru 2015.

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	180 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	61 200
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	241 200
4.	Nezdanitelná částka – bezúplatné plnění (dar)	28 000
10.	Nezdanitelné částky celkem	28 000
11.	Základ daně snížený o nezdanitelné částky	213 200
12.	Vypočtená daň	31 980
13.	Sleva na poplatníka	24 840
15.	Sleva na invaliditu prvního stupně	630
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	6 510
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	11 340
22.	Přeplatek (+) Nedoplatek (-) rozdíl ř. 21 – ř. 20	+ 4 830

Tomuto zaměstnanci bude vrácen přeplatek na dani ve výši 4830 Kč, který vznikl uplatněním odpočtu dárčovství krve a uplatněním slevy na invaliditu prvního stupně až v rámci ročního zúčtování. Na tomto příkladu je také zajímavé, že dar překročil 10% ze základu daně, což je ale od roku 2014 možné, protože maximální výše daru se zvýšila na 15% ze základu daně.

Příklad č. 5. Zaměstnanec pracoval u zaměstnavatele č. 1., kde měl podepsané prohlášení k dani a měsíční příjem měl 25000 Kč. Kromě toho pracoval u zaměstnavatele č. 2. na dohodu o provedení práce s příjmem 10000 Kč měsíčně od ledna do prosince 2014 a vzhledem k tomu, že neměl podepsané prohlášení k dani, tak se u něho uplatňovala srážková daň 15%. Jaké má tento zaměstnanec možnosti k vypořádání daně za rok 2014?

Tento zaměstnanec si může po skončení roku buď

1/ požádat svého zaměstnavatele č. 1. o provedení ročního zúčtování. K příjmům z dohody o provedení práce vyplacených zaměstnavatelem č. 2. a zdaněných srážkovou daní by se nepřihlíželo, protože byly zdaněny srážkovou daní, což je daň konečná. Nebo má možnost

2/ si podat daňové přiznání a v něm si překlasifikovat srážkovou daň na zálohovou. Pro tyto účely by mu zaměstnavatel č. 1. vystavil potvrzení o zdanitelných příjmech a zaměstnavatel č. 2. potvrzení o zdanitelných příjmech plynoucích z dohody o provedení práce. Podle níže uvedené tabulky mu ale tento způsob vůbec nic nepřinese...

	zaměstnavatel č. 1	zaměstnavatel č. 2	do daň. přiznání
příjmy	300000	120000	420000
pojistné	102000	-	102000
základ daně	402000	120000	522000
daň celkem	-	-	78300
sleva na dani			24840
daň po slevě			53460
na dani zaplacen	35460	18000	53460
přeplatek			0

Komu by tento postup přinesl prospěch si uvedeme na následujícím příkladu č. 7.

Příklad č. 6. Zaměstnankyně má 2 pracovní poměry jeden na 4000 Kč měsíčně a druhý na 3500 Kč. U třetího zaměstnavatele má dohodu o provedení práce na 3000 Kč. Podepsané prohlášení k dani má u prvního zaměstnavatele (4000 Kč). První zaměstnavatel jí nesráží žádnou daň (má podepsané prohlášení). Druhý zaměstnavatel jí sráží zálohovou daň a třetí zaměstnavatel jí sráží srážkovou daň (dohoda o provedení práce do 10 tis. Kč). Tato zaměstnankyně si musí podat daňové přiznání ze zákona (§ 38g odst. 2). V jejím případě by bylo vhodné, aby si do daňového přiznání zahrnula i příjem z dohody o provedení práce zdaněný srážkovou daní.

	zaměstnavatel č. 1 (4000)	zaměstnavatel č. 2 (3500)	zaměstnav. 3 (dohoda 3000)	do daňového přiznání
příjmy	48000	42000	36000	126000
pojistné	16320	14280	-	30600
základ daně	64320	56280	36000	156600
daň celkem	-	-	-	23490
sleva na dani	-	-	-	24840
daň po slevě				0
na dani zaplac.	0	8442	5400	13842
přeplatek				+ 13842

Tento příklad ukazuje hlavní důvod, proč se pro rok 2014 zrušila srážková daň do 5000 Kč. Tzn., že se mělo pomoci zaměstnancům s nižšími příjmy u více plátců, kde mohli podepsat prohlášení pouze u jednoho z nich... Zde to skutečně pomůže, ale spousta zaměstnanců s vyššími příjmy, kteří budou mít ještě někde jinde příjem daněný zálohovou daní, budou muset podat daňové přiznání a nikomu to nic nepřinese (ani finanční správě a ani zaměstnanci)...

IX/ U Zaměstnanců, kteří uplatňují daňové zvýhodnění na dítě se pokračuje ve výpočtu takto:

DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ NA VYŽIVOVANÉ DÍTĚ

činí **13404 Kč** (u dítěte s průkazkou ZTP/P 26808 Kč). Daňové zvýhodnění se může poskytnout formou **slevy na dani** (až do výše daňové povinnosti) nebo formou **daňového bonusu**, který může činit až **60300 Kč**. Nárok na daňový bonus vzniká zaměstnanci při ročním příjmu ve výši šesti násobku minimální mzdy, platné k 1. 1. zdaňovacího období, která byla ve výši 8500 Kč. Tzn., že nárok na roční daňový bonus vznikne u příjmu 51000 Kč nebo vyšším.

Posouzení, zda se jedná o vyživované dítě, je třeba provést podle § 35c odst. 6 ZDP. Podrobný výklad najdete v brožuře „Abecedník“, oddíl 5. a 8.

Vlastní porovnání nároku na daňové zvýhodnění se slevami na dani a daňovými bonusy je uvedeno v následujících příkladech

Příklad č. 1. Zaměstnanec s příjmem 35000 Kč měsíčně má 5 dětí. Manželka nepracuje z titulu rodičovské dovolené s nejmladším dítětem. Zálohy na daň v průběhu roku neplatil. Daňové zvýhodnění u něho bylo uplatněno formou slevy na dani a daňového bonusu. Daňové bonusy byly vyplaceny ve výši 7440 Kč. Výpočet ročního zúčtování by u něho vypadal takto:

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	420 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	142 800
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	562 800
11.	Základ daně snížený o nezdánitelné částky	562 800
12.	Vypočtená daň	84 420
13.	Sleva na poplatníka	24 840
14.	Sleva na manželku	24 840
19.	Slevy na dani celkem	49 680
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	34 740
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	0
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	67 020
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	34 740
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	32 280
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	0
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	7 440
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň.bonusu ř.25-28	24 840
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	24 840
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	0
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	24 840

Tomuto zaměstnanci se poskytne doplatek na daňovém bonusu 24840 Kč. Tento doplatek na bonusu vznikl tím, že si zaměstnanec uplatnil slevu na manželku v rámci ročního zúčtování záloh. Tento zaměstnanec by mohl mít klidně ještě další dvě děti a dostával by na ně daňové zvýhodnění formou daňového bonusu, aniž by překročil částku maximálního bonusu 60300 Kč.

Příklad č. 2. Stejný zaměstnanec jako v prvním příkladu s tím rozdílem, že si tento zaměstnanec přinesl potvrzení od zařízení péče o děti předškolního věku, že zaplatil za umístění 4 dětí v tomto zařízení částku 40000 Kč za rok 2014. Výpočet ročního zúčtování by potom vypadal takto:

12.	Vypočtená daň	84 420
13.	Sleva na poplatníka	24 840

14.	Sleva na manželku	24 840
18a	Sleva za umístění dítěte	34 000 ^{/1}
19.	Slevy na dani celkem	83 680
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	740
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	0
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	67 020
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	740
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	60 300 ^{/2}
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	0
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	7 440
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň.bonusu ř.25-28	52 860
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	52 860
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	0
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	52 860

^{/1} slevu za umístění dítěte lze uplatnit maximálně do výše minimální mzdy 8500 Kč na každé dítě. V tomto případě lze uplatnit na 4 děti maximálně 34000 Kč (4x8500)

^{/2} na řádce 25 se může uvést pouze maximální výše daňového bonusu 60300 Kč, i když rozdíl mezi ř. 23. a ř. 24. činí 66280 Kč.

Tomuto zaměstnanci se poskytne doplatek na daňovém bonusu 52860 Kč, což je sice vysoká částka, ale mohla by být ještě vyšší... V budoucnu, pokud bude manželka pracovat by bylo vhodné, aby si děti vzájemně rozdělili...

Příklad č. 3. zaměstnanec s příjmem 20000 Kč měsíčně, který má 3 děti byl v roce 2013 nemocen a ve dvou měsících nedosáhl žádného příjmu. V ostatních měsících neplatil daň a vždy obdržel daňový bonus. Zaměstnanec po skončení roku přinesl potvrzení od zařízení péče o děti předškolního věku, že zaplatil za umístění dítěte 8100 Kč. Výpočet daně u něho bude vypadat takto:

12.	Vypočtená daň	40 200
13.	Sleva na poplatníka	24 840
18a	Sleva za umístění dítěte	8 100
19.	Slevy na dani celkem	32 940
20.	Daň po slevě na dani podle § 35ba (částka musí být větší nebo rovna 0)	7 260
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po případné slevě na dani)	0
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	40 212
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	7 260
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	32 952
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	0
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	14 010
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň. bonusu ř.25-28)	18 942
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	18 942
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	0
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	18 942

V tomto případě by se zaměstnanci vrátila částka 18942 Kč, což je doplatek na daňovém bonusu (nezahrnuje se do příjmů pro nárok na dávky SSP). Doplatek vznikl hlavně z toho důvodu, že zaměstnanec uplatnil slevu za umístění dítěte a také, že nedostal daňový bonus ve dvou měsících vůbec a dále u něho nebyla uplatněna ani sleva na poplatníka v těchto měsících.

Příklad č. 4. zaměstnanec s příjmem 25000 Kč měsíčně, který má 2 děti byl v roce 2010 nemocen a ve dvou měsících dosáhl pouze příjmu 5000 Kč. V obou měsících, kdy měl příjem 5000 Kč neplatil daň a obdržel dvakrát daňový bonus 2234 Kč. Výpočet daně u něho bude vypadat takto:

20.	Daň po slevě na dani podle § 35ba (částka musí být větší nebo rovna 0)	27 420
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po případné slevě na dani)	7 210
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	26 808
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	26 808
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	0
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	612
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	6 598
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	4 468
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň. bonusu ř.25-28)	- 4 468
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	2 130
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	2 130
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	0

V tomto případě by se zaměstnanci vrátila částka 2130 Kč, což je přeplatek na dani, který se zahrne do příjmů pro zjištění nároku na dávky SSP. Na tomto příkladu je vidět i to, že daňový bonus vyplacený v měsících s nižším příjmem se v rámci ročního zúčtování „vrátí“ ...

Příklad č. 5. zaměstnankyně s 2 dětmi pracovala 9 měsíců za 5000 Kč a po zbytek roku byla evidována na úřadu práce a pobírala podporu v nezaměstnanosti. V měsících, kdy pracovala ji byl vyplacen daňový bonus na 2 děti. Výpočet ročního zúčtování u ní bude vypadat takto:

20.	Daň po slevě na dani podle § 35ba (částka musí být větší nebo rovna 0)	0
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po případné slevě na dani)	0
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	26 808
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	0
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	0
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	0
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	20 106
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň. bonusu ř.25-28)	Nevybere se
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	0
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	0
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	0

Vzhledem k tomu, že tato zaměstnankyně nedosáhla v roce 2014 šestinásobku minimální mzdy (51000 Kč), ale pouze 45000 Kč, nemá nárok na roční daňový bonus, ale nárok na měsíční daňové bonusy neztrácí, protože v jednotlivých měsících jejich výplaty splnila podmínku alespoň poloviny minimální mzdy (4250 Kč).

XI/ Vrácení daně

V případě, že na řádce 22 bude přeplatek na dani vyšší než 50 Kč, vrátí se poplatníkovi **nejpozději v zúčtování mzdy za měsíc březen 2015**. Pokud je doplatek ze zúčtování na ř. 30 vyšší než 50 Kč, vrátí se poplatníkovi rovněž nejpozději v zúčtování mzdy za měsíc březen 2015. O vrácený přeplatek si sníží plátce daně nejbližší odvody záloh nebo může požádat o vrácení přeplatku podle §

155 zákona 280/2009 Sb., daňového řádu. Správce daně by měl přeplatek vrátit do 30 dnů ode dne obdržení žádosti.

V případě, že vznikne nedoplatek na dani, tak se od poplatníka nevybere.

NA CO SI DÁT POZOR PŘI ROČNÍM ZÚČTOVÁNÍ ZA ROK 2014

- **jestli není poplatník povinen podat daňové přiznání**

např. pokud víme, že náš zaměstnanec byl členem volební komise a obdržel za účast v ní odměnu, která podléhala zálohové dani, V tomto případě měl více plátců současně a **je povinen si podat daňové přiznání**. Obdobně je třeba na povinnost podat daňové přiznání upozornit zaměstnance, o kterých víme, že mají další pracovněprávní vztah u jiného zaměstnavatele.

- **jestli je správně stanoven základ daně u poplatníků („superhrubá mzda“)**

zde hlavně v případě, že zaměstnanec má při kombinaci souběhu zaměstnání s odlišným odvodem povinného pojistného (např. při podepsaném prohlášení k dani měl po část roku zaměstnání a po část roku dohodu o provedení práce do 10000 Kč.

- **jestli součet příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 u poplatníka nepřekročil 1245216 Kč**

zde by se muselo odvést solidární zvýšení daně, a to formou podání daňového přiznání. **Kdy toto může nastat?** – např. nastoupil k nám zaměstnanec, který měl u předchozího zaměstnavatele vysoké příjmy a v součtu s příjmy u nás překročil částku 1245216 Kč.

- **jestli není poskytnut daňový bonus u zaměstnance, který nedosáhl příjmu alespoň 51000 Kč (tj. 6-ti násobku minimální mzdy)**

Na daňové bonusy, které mu byly poskytnuty v měsících, kdy dosáhl alespoň poloviny minimální mzdy, ale nárok neztrácí. Pokud by musel podat tento poplatník daňové přiznání, musí vrátit i řádně vyplacené daňové bonusy v jednotlivých měsících, jestliže nedosáhl celkového ročního příjmu alespoň 51000 Kč.

- **u daňových nerezidentů vždy odečíst celých 24840 Kč a neuplatňovat nezdánitelné částky, slevy na dani a daňové zvýhodnění na děti**

Těmto nerezidentům by se mělo odečíst celých 24840 Kč i v případě, že na území v ČR pobýval pouze několik měsíců. Zároveň u nich **nelze od roku 2011 uplatnit žádnou nezdánitelnou částku v rámci ročního zúčtování, slevy na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) až f) a ani daňové zvýhodnění na dítě**. Aby mohl nezdánitelné částky, slevy nebo daňové zvýhodnění uplatnit, musí si podat daňové přiznání a **prokázat potvrzením zahraničního správce daně výši příjmů ze zahraničí**, aby se mohlo posoudit, že 90% jeho veškerých příjmů pochází z ČR.

- **zkontrolovat nedoplatky na dani**

Díky jednotné dani 15% by **nedoplatky na dani neměly vůbec vzniknout**. Doporučujeme v případě nedoplatku na dani zkontrolovat výpočet záloh v průběhu roku.

- **zkontrolovat, zda nejsou vyplněny v Potvrzení o zdánitelných příjmech řádky s doplatky mzdy z předchozích let**

Pokud jsou vyplněny v Potvrzení o zdanitelných příjmech řádky 4. nebo 5. není možné provést roční zúčtování záloh. Tito poplatníci si musí vždy podat daňové přiznání.

ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH U NĚKTERÝCH SPECIFICKÝCH SKUPIN ZAMĚSTNANCŮ

▪ ZAMĚSTNANCI, KTERÝM NEBYLA VYPLACENA CELÁ MZDA ZA ROK 2014 ANI DO 31. 1. 2015

U těchto zaměstnanců se provede roční zúčtování pouze ze skutečně vyplacených příjmů. Zde bude pravděpodobně vrácena vyšší částka formou přeplatku na dani, protože slevy na dani a daňové zvýhodnění na dítě se uplatní za celý rok. V roce, kdy jim budou tyto mzdy doplacený, ale dojde k tomu, že jejich daňová povinnost bude naopak vyšší.

▪ CIZINCI

Zde je třeba rozlišit, zda se jedná o **daňového rezidenta** (tj. ten, kdo má daňovou povinnost z celosvětových příjmů v ČR) nebo o **daňového nerezidenta**, který má daňovou povinnost pouze z příjmů ze zdrojů v ČR. **Mzda** za práci vykonávaná na našem území má vždy **zdroj na území ČR**.

Cizinec, daňový rezident by u nás měl mít bydliště nebo se zde obvykle zdržovat (popř. by zde měl mít rodinu) a pokud měl příjmy ze závislé činnosti u nás - může v případě, že měl podepsané prohlášení k dani, požádat o roční zúčtování a uplatnit všechny nezdánitelné částky podle § 15, slevy na dani podle § 35ba, které řádně prokáže a může uplatnit i daňové zvýhodnění na děti (§ 35c).

Cizinec, daňový nerezident pokud by u nás měl pouze příjmy ze závislé činnosti, mohl by si požádat o provedení ročního zúčtování (předpokladem je podpis prohlášení k dani). U něho by se mohla uplatnit pouze základní sleva na dani (24840 Kč) a sleva na dani na studenta (4020 Kč). Nezdánitelné částky si může uplatnit pouze v případě, že je **90% všech jeho příjmů ze zdrojů na území ČR, a to formou podání daňového přiznání**. Za stejných podmínek by si mohl uplatnit **slevu na manželku nebo invalidity a daňové zvýhodnění na dítě**. **Výši příjmů ze zahraničí musí prokázat potvrzením zahraničního správce daně.**

POZOR – při posuzování, zda se jedná o rezidenta v ČR nebo ve státě, odkud tento cizinec pochází, je vhodné se podívat do platné smlouvy o zamezení dvojího zdanění s příslušným státem. Platné **smlouvy o zamezení dvojího zdanění** jsou **v příloze tohoto čísla v elektronické podobě**. V případě, že máte **jakoukoliv pochybnost** o rezidenci či nerezidenci, **považujte cizince za nerezidenta a uplatněte u něho pouze odpočet základní slevy**, případně částky na studium. Pokud chce uplatnit další slevy na dani, nezdánitelné částky nebo daňové zvýhodnění na dítě, doporučte mu podání daňového přiznání, kde by měl prokázat, že 90% jeho veškerých příjmů je z území ČR.

▪ ZAMĚSTNANCI POBÍRAJÍCÍ NÁHRADU ZA ZTRÁTU NA VÝDĚLKU

Zaměstnancům, kterým byla vyplacena náhrada za ztrátu na výděлку od Kooperativy nebo České pojišťovny nelze roční zúčtování za rok 2014 provést, protože tato

náhrada podléhala zálohové dani bez ohledu na to, v jaké byla výši. Srážková daň 15% může být uplatněna od roku 2014 jen u dohody o provedení práce do 10000 Kč!

▪ **TISKOPIS DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ**

Pro podání daňového přiznání za rok 2014 je třeba použít nový **vzor č. 21**, který se ale oproti předchozím vzorům výrazně nezměnil. Doplnila se zde možnost překlasifikace srážkové daně na zálohovou. Příjmy z dohody o provedení práce do 10000 Kč se uvedou na řádce 31. a sražená daň z dohody na nové řádce 87a. Na třetí straně nahoře se vypustil údaj o pobírání starobního důchodu k 1. 1. zdaňovacího období. Jinak daňové přiznání má i nadále 3 stálé přílohy. Zaměstnanec, který měl pouze příjmy ze závislé činnosti od více plátců současně, vyplní pouze základní tiskopis bez příloh. Pokud zaměstnanec zároveň podnikal, vyplní ještě přílohu č. 1. V případě, že měl příjmy z pronájmu (§ 9) nebo ostatní příjmy (§ 10), vyplní ještě přílohu č. 2. Při příjmech ze zahraničí se vyplní příloha č. 3 případně samostatný list k příloze č. 3. Ten, kdo vstoupil do **II. pilíře důchodové reformy** a je povinen podat daňové přiznání, musí podat ještě tzv. **pojistné přiznání** na tiskopise MFin 5405/P4/1 – vzor č. 2.

DOTAZY K PROVÁDĚNÍ ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ

Musí podat daňové přiznání poživatel starobního důchodu, který u nás pracoval v měsících leden až květen na dohodu o provedení práce do 10000 Kč a neměl podepsané prohlášení k dani? Sráželi jsme u něho srážkovou daň 1500 Kč měsíčně (celkem byla daň 7500 Kč) a po skončení této dohody již nikde jinde nepracoval.

Tento zaměstnanec není povinen za rok 2014 podávat daňové přiznání, protože sražením srážkové daně je jeho daňová povinnost splněna. Ale vzhledem k tomu, že byla pro rok 2014 vrácena starobním důchodcům sleva na poplatníka bylo by pro něho výhodné, aby si podal po skončení roku daňové přiznání a využil v něm možnosti překlasifikace srážkové daně na zálohovou. Zaměstnanci by se po podání daňového přiznání vrátilo celých 7500 Kč.

Náš zaměstnanec dostal v roce 2014 od zemědělského družstva 7000 Kč za pronájem pozemků. Můžeme u něho udělat roční zúčtování záloh nebo si bude muset podat sám daňové přiznání? Když od příjmů z pronájmu odečte 30% výdajový paušál, je částka příjmu z pronájmu nižší než 6000 Kč, která je podmínkou pro podání daňového přiznání

V tomto případě bude muset zaměstnanec podat daňové přiznání, protože ostatní příjmy podle §§ 7 až 10 se berou nesnížené o výdaje. V daňovém přiznání si potom může uplatnit výdajový paušál 30%.

Musí si podat daňové přiznání a dodanit vyplacené důchody poživatel důchodu, který měl v letošním roce příjmy ze zaměstnání a z pronájmu, které přesáhly 840000 Kč?

Podle části první článku II bod 8 zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb. se dodanění důchodů, v případě příjmů podle § 6, 7 a 9 vyšších než 840000 Kč

nepoužije v letech 2013 až 2015. Tzn., že za rok 2014 se v případě příjmů přes 840000 Kč u poživatelů důchodu dodávat nebude. Pro rok 2015 již bylo toto „pozastavení dodávání důchodů“ zrušeno zákonem 267/2014 Sb.

Zaměstnanec zemřel v měsíci říjnu 2014. Můžeme u něho provést roční zúčtování na základě žádosti pozůstalých nebo si musí pozůstalí podat daňové přiznání?

Podle nového § 239b daňového řádu musí podat daňové přiznání za zemřelého (zůstavitele) osoba spravující pozůstalost. Pokud je osob spravujících pozůstalost více, plní tuto povinnost společně a nerozdílně. Podle odst. 4 tohoto paragrafu je osoba spravující pozůstalost povinna **podat řádné daňové tvrzení do 3 měsíců ode dne smrti**, a to za část zdaňovacího období, která uplynula přede dnem jeho smrti. Podle odst. 5 téhož paragrafu je osoba spravující pozůstalost povinna podat řádné daňové tvrzení do 30 dnů ode dne skončení řízení o pozůstalosti, a to za část zdaňovacího období, která uplynula od úmrtí do dne předcházejícího dni skončení řízení o pozůstalosti.

Domníváme se, že by se pozůstalí měli okamžitě obrátit na Finanční úřad a splnit svoji zákonnou povinnost, aby předešli případným sankcím za nepodání daňového přiznání.

Můžeme provést roční zúčtování za rok 2014 u zaměstnance, který má sjednanou pojistnou smlouvu, která ale nesplňuje podmínky platné od 1. 1. 2015? Zaměstnanec zatím k dnešnímu dni (14. ledna 2015) nepodepsal dodatek, kterým by smlouva splňovala nové podmínky.

Podle přechodného ustanovení zákona 267/2014 Sb. se nové podmínky daňového zvýhodnění použijí až od roku 2015. Váš zaměstnanec si může nezdánitelnou částku z titulu zaplaceného pojistného na soukromé životní pojištění za rok 2014 uplatnit.

Náš zaměstnanec si v roce 2014 vydělal částku 120000 Kč hrubého. Kromě toho podniká a z podnikání si uplatňuje výdaje paušální částkou 60%. Tento zaměstnanec si bude podávat daňové přiznání a ptal se nás, zda si bude moci uplatnit slevu na manželku a dítě? Manželka byla po většinu roku na rodičovské dovolené a její příjmy v roce 2014 nepřekročí 68000 Kč.

Podle § 35ca ZDP si slevu na manželku a daňové zvýhodnění na dítě nemůže uplatnit poplatník, který uplatňuje výdaje podle § 7 a § 9 paušální částkou. Podmínkou pro uplatnění manželky a dětí je, že dílčí základ daně u příjmů, kde byly uplatněny výdaje paušální částkou nepřekročí 50% celkového základu daně. V tomto případě bude záležet na tom, jak vysoké příjmy z podnikání bude tento zaměstnanec mít. Pokud by měl příjmy z podnikání např. 250000 Kč, uplatní si výdaje paušálem 60%, tj. 150000 Kč, takže **základ daně podle § 7 je 100000 Kč**. Jelikož je zároveň zaměstnancem a jeho **základ daně ze zaměstnání (superhrubá mzda) činí 160800 Kč** ($120000 \times 1,34$), tak **celkový základ daně je 260800 Kč** ($100000 + 160800$). V tomto případě dílčí základ daně z podnikání nepřekročí 50% celkového základu daně ($100000 : 260800 = 38,35\%$) a on si v rámci daňového přiznání uplatní jak slevu na manželku, tak daňové zvýhodnění na dítě. Pokud by ale jeho příjmy z podnikání byly přes 400000 Kč a uplatnil si výdaje paušálem 60%, tak by jeho základ daně

z podnikání činil více než 160800 Kč, což by bylo více než 50% celkového základu daně a nemohl by si slevu na manželku a daňové zvýhodnění na dítě uplatnit.

Zaměstnankyně byla do 23. června 2014 na rodičovské dovolené. Po jejím skončení pracovala a uplatňovala si od července daňové zvýhodnění na dvě děti. Její manžel podniká a uplatňuje výdajový paušál 60%, takže si daňové zvýhodnění na děti uplatnit nemůže. Mohla by si manželka uplatnit daňové zvýhodnění na tyto děti i za měsíce leden až červen?

Zde bude záležet na tom, jak vysokého příjmu manželka za dobu, kdy pracovala, dosáhla. Pokud dosáhla příjmu ve výši alespoň 51000 Kč, což předpokládáme, tak si uplatní děti v rámci ročního zúčtování záloh nebo v daňovém přiznání za celý kalendářní rok, a to buď formou slevy na dani nebo formou daňového bonusu.

Zaměstnanec převedl v měsíci květnu 2014 své penzijní připojištění se státním příspěvkem z transformovaného fondu na novou smlouvu o doplňkovém penzijním spoření. Do doplňkového penzijního spoření byly převedeny vlastní vklady, příspěvky zaměstnavatele, státní příspěvky a podíl na výnosech hospodaření penzijního fondu. Potvrzení o zaplaceném příspěvku na penzijní připojištění přinesl za měsíce leden až duben a od měsíce května má potvrzeny zaplacené příspěvky na doplňkové penzijní spoření zaplacené v roce 2014. Může se u tohoto zaměstnance provést roční zúčtování záloh za rok 2014?

Podle přechodného ustanovení zákona 267/2014 Sb. se již pro zdaňovací období roku 2014 použije nové znění § 15 odst. 5, podle kterého se v případě přechodu ze systému penzijního připojištění do systému doplňkového penzijního spoření postupuje tak, že se sečtou příspěvky zaplacené na penzijní připojištění a příspěvky na doplňkové penzijní spoření. Tato částka se sníží o 12000 Kč a maximálně lze odečíst od základu daně částku 12000 Kč. Tento postup mohl být již uplatněn v roce 2013, protože podle 191 zákona 427/2011 Sb. o doplňkovém penzijním spoření byl tento přestup možný.

Zaměstnanec u nás nastoupil od října 2014. Předtím pracoval u zaměstnavatele, kde působila odborová organizace a on si tam na členských příspěvcích zaplatil částku 2700 Kč. Můžeme mu tuto nezdanitelnou částku uznat u nás, když zde nepůsobí odborová organizace? Výši zaplacených členských příspěvků má řádně potvrzenou.

Podle § 15 odst. 7 lze od základu daně odečíst zaplacené členské příspěvky ve zdaňovacím období členem odborové organizace odborové organizaci, která obhájí hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců. Maximálně lze odečíst částku do výše 1,5% zdanitelných příjmů, maximálně však 3000 Kč. U příspěvků odborové organizaci není vazba na to, že tato organizace musí působit u zaměstnavatele, kde chce nezdaničenou částku uplatnit. Pokud nebude překročena výše 1,5% zdanitelných příjmů resp. 3000 Kč, lze tuto částku uplatnit.

Zaměstnanec u nás pracoval po celý rok 2014 a kromě toho obdržel zemědělského družstva nájemné za pozemky ve výši 5210 Kč. Koncem roku zrušil smlouvu na životní pojištění, z které si uplatňoval nezdanitelnou od roku 2005 (uplatněné částky vyšší než 6000 Kč). Je nám jasné, že si bude muset sám

podat daňové přiznání z důvodu, že musí dodanit uplatněné odpočty na pojistky, ale musí v přiznání uvést i příjem z pronájmu, který mu byl vyplacen ve výši 5210 Kč?

Pokud je zaměstnanec povinen z nějakého důvodu podat daňové přiznání, musí v něm uvést **veškeré daní podléhající příjmy**. V tomto případě vyplní v příloze č. 2 daňového přiznání příjem z nájmu (§ 9), u něhož si může uplatnit výdaje paušálem ve výši 30% a zároveň v příloze č. 2. vyplní ostatní příjmy (§ 10) – odpočty ze zrušeného životního pojištění.

Na zletilé studující dítě našeho zaměstnance vystavil lékař posudek, že se není schopno připravovat na budoucí povolání pro nemoc. Je možné si na toto dítě uplatňovat daňové zvýhodnění i v tomto případě? Domníváme se že ano, tak jsme jej poslali na finanční úřad, aby si nechal vystavit potvrzení o tom, že se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání pro nemoc. Potvrzení od lékaře o tom, že se nemůže soustavně připravovat měl s sebou, ale finanční úřad mu odmítl cokoliv potvrdit s odůvodněním, že o ničem takovém neví. Jak máme postupovat dále?

V tomto případě by bylo vhodné upozornit finanční úřad na § 38l odst. 3 písm. e), podle kterého je správce daně povinen potvrdit, že poplatník vyživuje ve společné hospodářské domácnosti zletilé dítě do 26 let věku, které nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání. Možná, že by bylo vhodné vybavit zaměstnance tiskopisem „Potvrzení o splnění podmínek pro uznání slev na daní a daňového zvýhodnění...“ – tiskopis GŘ 5458 – vzor č. 8, který je ke stažení na stránkách Generálního finančního ředitelství.

Zaměstnanec si uplatňoval dva roky odpočet úroků z hypotečního úvěru, který měl na koupi bytu do vlastnictví. V roce 2014 si vzal u jiné banky hypoteční úvěr na refinancování předchozího hypotečního úvěru. Můžeme uplatnit odpočet úroků na tento nový hypoteční úvěr, když v něm již není uvedena bytová potřeba v podobě koupě rodinného domu?

Podle znění § 15 odst. 3 písm. h) zákona o daních z příjmů se za bytovou potřebu považuje *„splácení úvěru nebo půjčky použité poplatníkem na financování bytových potřeb uvedených v písmenech a) až g)“*. V Pokynu GŘ D-6 se k této problematice uvádí *„za bytovou potřebu lze považovat i splácení úvěru na splácení následných hypotečních úvěrů, kterými byly refinancovány předchozí úvěry...“*. Z obojího je zřejmé, že odpočet úroků je možno i nadále provádět. Jako doklad pro kontrolu je však třeba mít vždy k dispozici i původní úvěr, kde je uvedena konkrétní bytová potřeba (koupě bytu).

Musí se uplatnit solidární zvýšení daně u daňového nerezidenta, který pobírá odměnu člena představenstva a tato odměna podléhá zdanění srážkou daně podle § 36 odst. 1 písm. a) bod 1 (např. odměny členů statutárních orgánů) zákona o daních z příjmů, jedná-li se o příjmy ze závislé činnosti?

Ne. V zákoně o daních z příjmů je ve vztahu k příjmům ze závislé činnosti uplatněno solidární zvýšení daně pouze u příjmů zdaňovaných formou záloh (§ 38ha zákona). Z toho je zřejmé, že solidární zvýšení daně se neuplatní u příjmů zdaňovaných srážkou

podle zvláštní sazby daně. To neplatí, pokud se daňový nerezident rozhodne využít možnost podat daňové přiznání podle § 36 odst. 8 zákona o daních z příjmů. V tomto případě se příjem zdaněný srážkovou daní překlasifikuje na zálohovou daň a zahrne se do celkového základu daně.

Které příjmy se zahrnují do příjmů pro posouzení, zda je splněn nárok na roční daňový bonus? Máme zaměstnankyni, která je na rodičovské dovolené, ale kromě toho má příjmy z pronájmu (§ 9) a příležitostné příjmy podle § 10. Ve dvou měsících letošního roku pracovala na dohodu o provedení práce s odměnou do 10000 Kč bez podepsaného prohlášení k dani.

Daňový bonus může uplatnit poplatník, který ve zdaňovacím období 2014 měl příjem podle § 6, 7, 8 nebo § 9 zákona o daních z příjmů alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tj. 51000 Kč. Vzhledem k struktuře jejich příjmů, tak by se při posuzování dodržení 51000 Kč zahrnul pouze příjem z pronájmu (výdaje zde ale nesmí překročit příjmy. Do příjmů se ještě v roce 2014 nezahrnují příjmy daněné srážkovou daní (od roku 2015 již ano). Příjmy podle § 10 do příjmu nevstupují. Pokud by ji příjmy z pronájmu nestačily, mohla by si ještě do 15. 2. 2015 dodatečně podepsat Prohlášení k dani na příjmy z dohody o provedení práce. Pokud by tak učinila, je plátce příjmu povinen překlasifikovat srážkovou daň na zálohovou.

Co patří do vlastních příjmů druhého z manželů z pohledu jejich výplaty v příslušném zdaňovacím období? Jde nám např. o výplatu peněžitě pomoci za prosinec 2013 až v lednu 2014 nebo o výplatu mzdy za prosinec 2014 až v lednu 2015.

Do vlastního příjmu manželky (manžela) pro uplatnění slevy na dani v souladu s §35ba odst. 1 písm. b) ZDP, se zahrnují veškeré příjmy s výjimkou příjmů výslovně uvedených v § 35ba odst. 1 písm. b) tohoto zákona. Do tohoto příjmu manželky (manžela) se zahrnují příjmy dosažené v daném zdaňovacím období, tj. od 1. ledna do 31. prosince daného kalendářního roku, bez ohledu na skutečnost, zda jde o dávky jako je peněžitá pomoc v mateřství, nemocenské, ošetřovné, podpora v nezaměstnanosti či jiné příjmy. To znamená, že peněžitá pomoc v mateřství, vyplacená v lednu 2014, se započítává do vlastního příjmu manželky/manžela ve zdaňovacím období roku 2014.

U příjmů ze závislé činnosti dle § 6 ZDP, se postupuje podle § 5 odst. 4, v němž se uvádí: *"Příjmy ze závislé činnosti (§ 6) vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, se považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období."* To znamená, že příjmy ze závislé činnosti vyplaceny za prosinec 2014 až v lednu 2015 se zahrnují do vlastního příjmu manželky/manžela do zdaňovacího období roku 2014.

Zaměstnanci byla dne 16. ledna 2015 vyplacena pojišťovnou náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti ve výši 4586 Kč za pracovní úraz, který se stal v roce 2014. Můžeme v tomto případě provést za rok 2014 roční zúčtování záloh?

Podle § 5 odst. 4 zákona o daních z příjmů se příjmy ze závislé činnosti (§ 6) vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení

zdaňovacího období, za které byly dosaženy, považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Vzhledem k tomu, že náhrada za ztrátu na výdělku je také považována za příjem ze závislé činnosti (§ 6 odst. 1 písm. d) ZDP), a byla z ní sražena zálohová daň, musí si zaměstnanec sám podat za rok 2014 daňové přiznání.

Zaměstnanci byl v říjnu roku 2010 poskytnut úvěr na koupi pozemku. Od tohoto roku si uplatňoval odpočet úroků z úvěru. Můžeme u něho provést roční zúčtování záloh nebo si musí podat daňové přiznání za rok 2014? Zatím nám neprokázal stavebním povolením nebo oznámením stavby, že na tomto pozemku zahájil výstavbu bytové potřeby.

Pokud Vám zaměstnanec do 15. 2. 2015 nepředloží stavební povolení nebo ohlášení stavby, z kterých by vyplývalo, že začal s výstavbou **do 4 let od okamžiku uzavření úvěrové smlouvy**, musí si tento zaměstnanec podat daňové přiznání a jako příjem podle § 10 by si uvedl součet částek úroků, které si v letech 2010 až 2013 uplatňoval podle § 15 odst. 3 a 4 ZDP jako nezdánitelnou částku. Pokud do 15. 2. 2015 předloží doklad o včasném zahájení stavby, lze mu v rámci ročního zúčtování uplatnit zaplacené úroky i za rok 2014.

Náš zaměstnanec, poživatel invalidního důchodu prvního stupně, si dne 20. září 2014 požádal o starobní důchod (dosáhl důchodového věku). Do kdy mu můžeme uplatňovat slevu na invaliditu? Má nějakou možnost invaliditu ještě uplatňovat, pokud bude i nadále pracovat?

Sleva na invaliditu podle § 35ba odst. 1 písm. c) by se uplatnila ve výši 9/12 z částky 2520 Kč. Pokud by si ale zaměstnanec zašel s rozhodnutím OSSZ o tom, že je i nadále invalidní na příslušný FÚ, tak ten by mu měl vystavit potvrzení o tom, že u něho zanikl nárok na invaliditu prvního stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu a starobního důchodu. Potom by bylo možné slevu na invaliditu uplatňovat i nadále.

2/ PŘEDKLÁDÁNÍ TISKOPISŮ „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI“, „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ“ A „VYÚČTOVÁNÍ POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ SPOŘENÍ“

Pro předkládání tiskopisu „**Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti**“ (tj. **vyúčtování tzv. „zálohové daně“**) se použije tiskopis **vzor č. 21**, který je třeba předložit podle § 38j odst. 5 **nejpozději do 2 měsíců** po uplynutí kalendářního roku. Vzhledem k tomu, lhůta běží až od následujícího dne, je třeba vyúčtování **předložit 2. března 2015**.

Pokud bude podání **elektronicky**, je lhůta **pro podání do 20. března 2015**. Elektronickou formu podání budou muset povinně zvolit všichni zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají daňové nerezidenty a vyplňují přílohu č. 2 vyúčtování. Jedinou výjimkou jsou zaměstnavatelé fyzické osoby, pokud u nich počet daňových nerezidentů nepřekročil 10 osob.

POZOR: podle § 72 odst. 4 zákona 280/2009 Sb. (daňový řád) jsou zaměstnavatelé, kteří mají **od 1. ledna 2015 zpřístupněnu datovou schránku nebo mají zákonem uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, povinni podávat**

příhlášky k registraci, oznámení o změně registračních údajů, řádného daňového přiznání a dodatečného daňového přiznání, hlášení a vyúčtování pouze elektronicky - datovou zprávou.

Tzn., že ten, kdo má zpřístupněnou datovou schránku (což je většina právnických osob a i některé fyzické osoby) musí elektronicky podávat vše v oblasti daní.

Pro předkládání tiskopisu „**Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně**“ (tj. **vyúčtování tzv. „srážkové daně“**) se použije formulář **vzor č. 17**. Předkládání tohoto tiskopisu se řídí obecnou lhůtou podle § 137 daňového řádu, tj. po změnách provedených v roce 2012 do 3 měsíců po uplynutí kalendářního roku. Za rok 2014 to bude **do 1. dubna 2015**. I zde platí povinnost podat vyúčtování elektronicky, pokud je zpřístupněna datová schránka.

POZOR: Od doby, kdy vstoupil v platnost zákon 280/2009 Sb., daňový řád je třeba provádět jakékoliv opravy ve vyúčtování za předchozí roky dodatečným vyúčtováním daně. Dodatečné vyúčtování je třeba podat do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém to daňový subjekt zjistil a ve stejné lhůtě je třeba rozdílnou částku doplatit (§ 141 daňového řádu).

Lhůta pro podání **Vyúčtování pojistného na důchodové spoření za pojistné období** za rok 2014 (elektronický tiskopis 25 5542 MFin 5542 – **vzor č. 3**) včetně Pokynů k vyplnění (tiskopis 25 5542/1 MFin 5542/1 – **vzor č. 3**) je **do 1. 4. 2015** a podání lze učinit **pouze elektronicky**. **Příloha č. 1 k Vyúčtování – Opravy na pojistném** je určena pro plátce pojistného, který provádí opravy na pojistném do dne podání vyúčtování, které nebyly součástí hlášení ani následného hlášení ve vykazovaném pojistném období (též pro plátce, který hlášení nepodal). V případě, že plátce pojistného podává dodatečné vyúčtování, je Příloha č. 1 vždy povinnou přílohou k tomuto vyúčtování.

3/ DOTAZY K PŘÍSPĚVKŮM ZAMĚSTNAVATELE NA SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ A K ODPOČTU VLASTNÍCH PLATEB ZAMĚSTNANCI V ROCE 2015

V DIS 12/2014 jsme psali o změnách v příspěvcích zaměstnavatele na soukromé životní pojištění a ve vlastních platbách zaměstnance na životní pojištění. Dnes se pokusíme provedené změny rozebrat z pohledu zaměstnavatele jednak při

- příspěvku zaměstnavatele svým zaměstnancům a také
- při uplatňování odpočtu vlastní platby na soukromé životní pojištění formou nezdanitelné částky.

Změny se týkají zejména smluv (pojistek), které umožňovaly vybírání finančních prostředků v průběhu trvání pojistné smlouvy. Jak tedy správně postupovat v roce 2015, aby byl dodržen zákon a zaměstnanci o výhody nepřišli?

PŘÍSPĚVKY ZAMĚSTNAVATELE (§ 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP)

Co musí udělat zaměstnanci, kterým zaměstnavatel na životní pojištění nepřispíval a ani do budoucna o tom neuvažuje?

Jestliže zaměstnavatel na soukromé životní pojištění nepřispíval, nemusí od nich vyžadovat dodatky ke smlouvě o změně pojistných podmínek k 1. 1. 2015. Pokud si

sám zaměstnanec uplatňoval nezdanitelnou částku z titulu vlastní platby na životní pojištění, měl by si smlouvu změnit, jinak mu již pojišťovna za rok 2015 nevystaví potvrzení o vlastní platbě.

Co musí udělat zaměstnanci, kteří měli smlouvu umožňující předčasné výběry, abychom jim mohli i nadále na životní pojištění přispívat?

Zde by měl zaměstnanec předložit dodatek k pojistné smlouvě, podle kterého již není možný předčasný výběr. Dostačující by bylo i potvrzení pojišťovny, že pojistná smlouva splňuje podmínky platné od 1. 1. 2015.

Co musí udělat zaměstnanci, kteří neměli smlouvu umožňující předčasné výběry, aby se jim mohlo i nadále na životní pojištění přispívat?

V těchto případech některé pojišťovny rozesílají svým klientům potvrzení, že pojistná smlouva splňuje podmínky platné od 1. 1. 2015. Toto potvrzení by mělo stačit k tomu, aby mohl zaměstnavatel poskytovat i nadále příspěvek od daně osvobozený.

Jak postupovat u zaměstnanců, kteří nám nedoloží doklad o změně pojistné smlouvy a my o nich víme, že mají uzavřenou smlouvu, která umožňuje předčasné výběry?

V tomto případě zastavíme poskytování příspěvku do doby než nám zaměstnanec doloží, že si smlouvu podle nových pravidel změnil. Vzhledem k tomu, že podle přechodného ustanovení zákona 267/2014 Sb. mají možnost si smlouvu změnit do konce měsíce března 2015, můžeme jim přispět v následujících obdobích i za měsíce leden až březen. V případě změny smlouvy do konce března 2015 se má za to, že smlouva splňovala nové podmínky již od 1. 1. 2015.

Je zaměstnanec povinen informovat svého zaměstnavatele o případných změnách smlouvy v průběhu roku?

Podle § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 poslední věty je zaměstnanec povinen oznámit svému zaměstnavateli nejpozději poslední den kalendářního měsíce, v němž změna nastala, že nárok na daňové osvobození příspěvků hrazených zaměstnavatelem na jeho soukromé životní pojištění zanikl. Zaměstnavatel by měl po tomto oznámení buď začít z příspěvku odvádět daň a obojí pojistné nebo přestat svému zaměstnanci přispívat...

Jak postupovat v případě, že zaměstnanec změnu smlouvy včas neoznámí a my tuto skutečnost zjistíme např. až po 3 měsících?

V těchto případech by se měla provést oprava měsíců, v nichž bylo neoprávněně uplatněno daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele. Tzn., že z příspěvků za tyto měsíce by se měla odvést daň z příjmů, sociální a zdravotní pojištění.

Musí zaměstnavatel přispívat i zaměstnanci, který si nezměnil smlouvu na životní pojištění podle podmínek platných od 1. 1. 2015?

Zde bude záležet na tom, jak má zaměstnavatel sjednáno poskytování příspěvku v kolektivní smlouvě nebo stanoveno ve vnitřním předpisu. Pokud je ve vnitřním předpisu stanoveno, že příspěvek náleží všem zaměstnancům, kteří mají uzavřenou životní pojistku, měl by se poskytnout i na smlouvu nesplňující nové podmínky platné od 1. 1. 2015. Z tohoto příspěvku by se ale musela odvést daň a obojí pojistné. Vzhledem k „nevýhodnosti“ této formy příspěvku, doporučujeme předělat vnitřní předpis nebo kolektivní smlouvu tak, aby se příspěvek poskytoval jen zaměstnancům, kteří mají uzavřenu smlouvu splňující podmínky platné od 1. 1. 2015.

Nebude se jednat o diskriminaci zaměstnanců v případě, že se bude příspěvek poskytovat jen na smlouvy, které neumožňují předčasné výběry?

V tomto případě se nemůže jednat o diskriminaci, protože každý zaměstnanec má možnost si uzavřít takovou smlouvu, která bude splňovat podmínky pro daňové osvobození.

Vzhledem ke komplikacím se sledováním uznatelnosti pro daňové osvobození smluv na životní pojištění uvažujeme, že tento příspěvek zrušíme. Jaké máme jiné možnosti poskytovat zvýhodněné příspěvky svým zaměstnancům?

Podle § 6 odst. 9 písm. p) bodu 1 je možno přispívat až do 30000 Kč na penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo na doplňkové penzijní spoření. Výhodou příspěvku touto formou je, že zde nejsou umožněny průběžné výběry a v případě předčasného zrušení těchto smluv bude příspěvek zaměstnavatele zdaněn přímo penzijní společností.

V kterých případech si bude muset zaměstnanec dodanit příspěvky zaměstnavatele?

Vzhledem k tomu, že podle přechodného ustanovení zákona 267/2014 Sb. se nemusí dodávat příspěvky zaměstnavatele poskytnuté do 31. 12. 2014, budou se danit až příspěvky poskytnuté v roce 2015 a následujících. Např. zaměstnavatel přispíval v měsících leden až srpen 2015. V září 2015 zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že si změnil smlouvu tak, aby opět umožňovala předčasné výběry a zaměstnavatel zastavil poskytování příspěvků. První předčasný výběr učinil zaměstnanec v říjnu 2015. V tomto případě bude muset podat daňové přiznání za rok 2015 a jako příjem podle § 6 v něm uvede příspěvky zaměstnavatele za měsíce leden až srpen 2015.

ODPOČET VLASTNÍCH PLATEB ZAMĚSTNANCE NA ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ (§ 15 odst. 6)

Jak se dozvíme, že si zaměstnanec nezměnil smlouvu na životní pojištění pro účely uplatnění nezdánitelné částky?

Pokud si zaměstnanec nezmění smlouvu na soukromé životní pojištění nejpozději do konce března 2015, nevystaví mu pojišťovna již na rok 2015 potvrzení o zaplaceném pojistném.

Co musí udělat zaměstnavatel v případě, že mu zaměstnanec nepředloží za rok 2015 potvrzení o zaplaceném pojistném?

Pokud si zaměstnanec pouze nezměnil smlouvu podle znění zákona platného od 1. 1. 2015 (tj. ponechal si možnost předčasných výběrů), může se u něho provést roční zúčtování záloh (měl by to prokázat). Pokud by smlouvu předčasně ukončil, měl by si podat daňové přiznání a jako příjem podle § 10 uvést částky, o které si v předchozích 10 letech snižoval základ daně.

Co by se stalo v případě, že si zaměstnanec do konce března 2015 změnil smlouvu tak, aby splňovala podmínky platné od 1. 1. 2015 a v roce 2015 a 2016 si uplatnil nezdanitelnou částku? V roce 2017 si ale smlouvu opět změnil tak, že umožňuje předčasné výběry.

V tomto případě by měl za rok 2017 podat daňové přiznání a jako příjem podle § 10 uvést částky, které si uplatnil jako nezdánitelné v roce 2015 a 2016. V případě, že smlouva nebyla zrušena, nemusí dodávat odpočty do 31. 12. 2014.

V kterém případě bude muset zaměstnanec dodanit uplatněné nezdánitelné částky na životní pojištění za deset let zpátky?

Pokud zaměstnanec předčasně (tj. před dosažením věku 60 let nebo dříve než po 60 měsících jejího placení) zruší smlouvu na soukromé životní pojištění v roce 2015 nebo později, bude muset v roce, kdy smlouvu zrušil podat daňové přiznání a jako příjem podle § 10 v něm uvést částky, které byly v předchozích 10 letech uplatněny jako nezdánitelná částka.

K problematice životního pojištění najdete v příloze tohoto čísla články Kataríny Dobešové a ing. Rindové. Vzhledem k většímu rozsahu je pouze v elektronické podobě.

Závěrečný pozdrav je opět z nekonečné studnice moudrosti pana MURPHYHO:

**PEKLO JE MÍSTO,
KDE VŠECHNO FUNGUJE JEN PŘI ZKUŠEBNÍM PROVOZU.**

Katarína Dobešová, Ing. Iva Rindová

Změny v soukromém životním pojištění od roku 2015

Dne 1. ledna 2015 nabyl účinnosti zákon č. 267/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZDP“) a touto novelou se mimo jiné zpříšňují podmínky pro daňové zvýhodnění tzv. **soukromého životního pojištění** (pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ smrti nebo dožití, důchodové pojištění) **zavedené v zákoně již od roku 2001, jehož** cílem je zvýšení motivace daňových poplatníků k vlastnímu finančnímu zabezpečení v budoucnu, kdy již budou pobírat penzi.

Nová právní úprava byla přijata za účelem zamezení nežádoucích daňových optimalizací, které se uskutečňovaly prostřednictvím daňových úlev. Z příspěvků zaměstnavatele placených na soukromé životní pojištění zaměstnance od daně osvobozených (v úhrnu s příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření do výše 30.000 Kč ročně od téhož zaměstnavatele), které má zaměstnavatel navíc také možnost hradit z daňově uznatelných výdajů/nákladů podle § 24 odst. 2 písm. j) bod 5 ZDP (tj. jako výdaj na sociální podmínky sjednaný v pracovní, kolektivní nebo jiné smlouvě), se totiž neodvádí ani povinné sociální a zdravotní pojištění. Pokud tedy mohou poukázané příspěvky zaměstnanci u pojišťovny okamžitě vybírat, „ušetří“ se na povinných odvodech, kterými jsou běžně zatíženy zdanitelné příjmy ze závislé činnosti.

Počínaje rokem 2015 budou za účelem sjednání nápravy proto v ust. § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 a také v ust. § 15 odst. 6 ZDP daňově zvýhodněny pouze pojistné produkty (smlouvy), které **neumožňují výplatu jiného příjmu, jenž není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy** (tzv. mimořádný výběr prostředků za trvání pojištění, doposud realizovaný bez daňových postihů).

V souvislosti se zavedenými restrikcemi ve výše citovaných ustanoveních je přitom třeba nově rozlišovat naplnění (resp. porušení) dvou typů podmínek, a to **formálních**, které spočívají v nutnosti mít sjednanou pojistnou smlouvu s nastavenými parametry pro uplatnění daňové výhody a **materiálních**, které se budou vázat **na vyplacení jakékoliv částky z pojistné smlouvy** (nebude-li se jednat o zákonem předjímaný řádný způsob ukončení pojištění) a budou spojeny se sankcí spočívající jednak v dodanění příspěvků a současně s trvalou ztrátou daňových výhod (všech) do budoucna.

1.1 Opatření za účelem nápravy

Nápravy v oblasti daňového zvýhodnění soukromého životního pojištění bude dosaženo počínaje 1. 1. 2015 kombinací několika daňových opatření, které spočívají:

- jednak **v přísnějším nastavení formálních parametrů** pro účely daňové zvýhodnění příspěvků placených zaměstnavatelem v § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP (osvobození od daně) a také u příspěvků placených poplatníky v § 15 odst. 6 ZDP (uplatnění pro snížení základu daně), a
- jednak **v zavedení nových sankcí** v případě porušení materiálních podmínek, spočívající zejména **v dodanění příspěvků** placených zaměstnavatelem od daně osvobozených u zaměstnance zpětně od počátku roku 2015 (jako příjmu dle § 6 ZDP), obdobně jako je tomu v případě porušení materiálních podmínek u

příspěvků poplatníka uplatněných pro snížení základu daně v uplynulých letech (rovněž dodaných v roce, kdy k porušení podmínek dojde, ale jako ostatní příjem podle § 10 ZDP), nově ale v obou případech zpětně jen za uplynulých 10 let s tím, že zavedení této nové sankce bude navíc spojeno u poplatníka (zaměstnance) nejen s povinností podat daňové přiznání ve zdaňovacím období, kdy k porušení materiálních podmínek dojde, ale i s dalším negativním důsledkem, a to **s trvalou ztrátou všech daňových výhod spojených s danou smlouvou** do budoucna;

- **porušením materiálních podmínek** se přitom rozumí nejen porušení tzv. podmínky „2 x 60“ nebo předčasné ukončení pojistné smlouvy za účelem výplaty odkupného, ale **nově** i výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy a pro odnětí daňových výhod od roku 2015 je přitom relevantním okamžikem moment výplaty.

K výše uvedenému je třeba dále uvést, že:

- ke změnám zavedeným v novém znění § 6 odst. 9 písm. p) bodu 3 ZDP a rovněž v ust. § 15 odst. 6 ZDP je v novele několik **přechodných ustanovení - body 8 až 11,**
- v **§ 38g odst. 6 ZDP** je počínaje rokem 2015 zaměstnanci nově uložena **povinnost podat daňové přiznání** v případě porušení materiálních podmínek a zdanění příspěvků zaměstnavatele jako příjmu ze závislé činnosti (mj. také proto, aby správce daně byl oprávněn, k této povinnosti poplatníka příp. vyzvat),
- v **§ 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP** je v souvislosti s porušením formálních i materiálních podmínek uložena nově zaměstnanci **povinnost informovat zaměstnavatele o zániku daňového osvobození** jím poskytovaných příspěvků, a
- v **§ 8 odst. 7 ZDP** je upraveno novelou v souvislosti se zavedenými restrikcemi i **zdanění odkupného** poskytovaného při předčasném ukončení pojistné smlouvy tak, aby příspěvky zaměstnavatele dodávané zaměstnancem od roku 2015 (jako příjem dle § 6 ZDP) mohla pojišťovna v rámci samostatného základu daně znovu začít odečítat, tj. srážkovou daní zvláštní sazbou budou tak zdaněny v rámci odkupného jen příspěvky zaměstnavatele poukázané do konce roku 2014.

1.2 Nové podmínky pro osvobození příspěvků zaměstnavatele

Počínaje 1.1.2015 jsou jako doposud daňově zvýhodněny podle nového znění § 9 odst. 9 písm. p) bodu 3 ZDP jen pojistné smlouvy **o soukromém životním pojištění**, kterými se rozumí:

- pojištění pro případ dožití nebo
- pro případ smrti nebo dožití, nebo
- na důchodové pojištění,

a to i při sjednání dřívějšího plnění v případě vzniku nároku na starobní důchod, nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, nebo v případě, stane-li se pojištěný invalidním ve třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění, nebo v případě smrti (tj. pro účely celého zákona je právě v tomto ustanovení zavedena legislativní zkratka „soukromé životní pojištění“).

Dle výše cit. ustanovení je od daně z příjmů osvobozen do stanoveného ročního limitu **příspěvek na pojistné, který hradí zaměstnavatel pojišťovně za zaměstnance** (dále též: příspěvek zaměstnavatele) na jeho tzv. soukromé životní pojištění jako doposud jen za podmínky,

- že pojistná smlouva je uzavřena mezi zaměstnancem jako pojistníkem a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky podle zákona upravujícího pojišťovnictví, nebo jinou pojišťovnou usazenou na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, a
- pokud právo na plnění z pojistných smluv soukromého životního pojištění má pojištěný zaměstnanec, a
- je-li pojistnou událostí smrt pojištěného, osoba určená podle zákona upravujícího pojistnou smlouvu, kromě zaměstnavatele, který hradil příspěvek na pojistné.

Klíčovým ujednáním pro daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele (obdobně v § 15 odst. 6 ZDP u příspěvku poplatníka) je ale počínaje rokem 2015:

- nejen splnění tzv. podmínky „2 x 60“, tj. sjednání výplaty pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících od uzavření smlouvy a nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne pojištěný věku 60 let, ale
- **nově podle podmínek pojistné smlouvy nesmí být umožněna ani výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy** (tj. nesmí být umožněno průběžně finanční prostředky vybírat).

Přitom pojistné smlouvy uzavřené do konce roku 2014 lze upravit v souladu s nově nastavenými parametry **dle bodu 11** přechodných ustanovení novely nejpozději **do 1. dubna 2015**. Například uzavřením odpovídajícího dodatku, kterým se pojistné podmínky ve smlouvě upraví tak, že již nebude možné jiný příjem, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, počínaje rokem 2015 vyplácet. Bude-li do stanoveného data pojistná smlouva upravena dle nových požadavků, **má se za to**, že pro daňové účely jsou nově nastavené formální podmínky splněny od počátku roku 2015.

V případě, že poplatník preferuje zachování možnosti předčasných výběrů prostředků, daňové výhody si již od roku 2015 nebude moci uplatňovat, neboť se již nebude jednat o smlouvu splňující parametry pro daňové zvýhodnění. Tedy případný příspěvek zaměstnavatele nadále poskytovaný na takové životní pojištění nebude již od ledna 2015 od daně z příjmů u zaměstnance osvobozený a posoudí se jako zdanitelný příjem plynoucí poplatníkovi v souvislosti s výkonem závislé činnosti dle § 6 odst. 1 písm. d) ZDP (současným nebo i dřívějším), ze kterého se bude platit i povinné sociální a zdravotní pojištění.

U pojistných smluv splňujících nové formální podmínky bude pro účely posouzení příspěvku zaměstnavatele přitom důležitý okamžik jeho úhrady ve prospěch zaměstnance. Tzn., že pokud bude tento příspěvek uhrazen v okamžiku, kdy výše uvedené formální podmínky jsou v pojistné smlouvě sjednány v souladu se zákonem, bude příspěvek zaměstnavatele od daně z příjmů u zaměstnance **osvobozen**. Pokud ale později příp. dojde dalším dodatkem **ke změně** pojistné smlouvy, jejímž důsledkem bude nesplnění výše uvedených podmínek, nárok na daňové osvobození příspěvku zaniká; taková změna však **nebude** mít dopad do posuzování osvobození do té doby vypláceného příspěvku zaměstnavatele a následně může pak dojít prakticky znovu i **k další změně** smlouvy (úpravě znovu **v souladu s požadavky** nastavenými v § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP a následný příspěvek zaměstnavatele by pak byl znovu od daně osvobozen).

1.3 Sankce spočívající v dodanění příspěvku zaměstnavatele

V § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP je s účinností od roku 2015 zcela nově dále stanoveno, že dojde-li před skončením doby 60 kalendářních měsíců od uzavření smlouvy nebo před rokem, ve kterém pojištěný dosáhne 60 let,

- a) k výplatě pojistného plnění, nebo
- b) k výplatě jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, anebo
- c) k předčasnému ukončení pojistné smlouvy,

pak u příspěvků zaměstnavatele osvobození zaniká a příjmem podle § 6 ZDP ve zdaňovacím období, ve kterém k této skutečnosti došlo, jsou částky příspěvků na pojistné,

- které byly u pojištěného (zaměstnance) v roce výplaty (tj. pojistného plnění nebo jiného příjmu) nebo předčasného ukončení smlouvy a
- v uplynulých 10 letech od daně z příjmů ze závislé činnosti osvobozeny;

a dále, že tento příjem není příjmem vypláceným plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti.

Prvním důsledkem porušení výše uvedených materiálních podmínek, jak je výše uvedeno, **je úplný zánik možnosti čerpat daňové osvobození** na základě smlouvy o životním pojištění do budoucna („osvobození zaniká“), přičemž se tímto rozumí toliko zánik osvobození do budoucna, neboť minulá osvobození jsou řešena prostřednictvím druhého důsledku porušení materiálních podmínek.

Druhým důsledkem je dodanění dosud osvobozených částek, a to konstruováním jednorázového příjmu, díky kterému bude poplatník (zaměstnanec) formou zvýšeného základu daně (dílčího základu dle § 6) nucen vrátit daňové osvobození, i když až v období, kdy k porušení materiální podmínky dojde. Tento jednorázový příjem bude zdaněn jako příjem ze závislé činnosti prostřednictvím daňového **příznání podaného samotným poplatníkem** (nový § 38g odst. 6 ZDP), tj. daňová povinnost se tímto případě přenáší ze zaměstnavatele na zaměstnance, který porušil podmínky a bylo mu přitom po 1.1.2015 zaměstnavatelem přispěno na životní pojištění. Za tímto účelem je v zákoně uvedeno, že „**tento příjem není příjmem vypláceným plátcem daně**“, což znamená pouze, že jej nezdaňuje zaměstnavatel jako plátce daně, ale zaměstnanec jako daňový poplatník (a z uvedeného důvodu se zde nebude platit ani povinné sociální a zdravotní pojištění).

Dodanění příspěvků „v roce výplaty a v uplynulých 10 letech“ má přitom za cíl postihnout všechny příspěvky zaměstnavatele, které byly poukázány ve prospěch zaměstnance a byly od daně osvobozeny před porušením materiálních podmínek, tj. v daném kalendářním roce a zároveň v deseti předcházejících kalendářních letech. Jedná se o analogii s ustanovením § 15 odst. 6 ZDP, ve kterém ale na rozdíl od ustanovení § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP není nutné řešit rok, ve kterém došlo k porušení podmínek. Odpočet nezdanitelné části základu daně se totiž uplatňuje až v okamžiku podání daňového příznání za daný kalendářní rok, tj. v roce následujícím, neboť za rok, kdy došlo k porušení podmínek, poplatník odpočet podle § 15 odst. 6 ZDP již uplatnit nemůže.

Dle přechodných ustanovení bodů 7 a 8 novely se sice nové podmínky pro daňové zvýhodnění tzv. soukromého životního pojištění vztahují i na pojistné

smlouvy uzavřené před 1. 1. 2015, sankce ve formě dodanění se ale vztahuje **jen na příspěvky zaměstnavatele uhrazené po 1. 1. 2015**, tedy nikoliv na příspěvky zaměstnavatele, které byly považovány za příjem zaměstnance v roce 2014, resp. v letech dřívejších.

Z hlediska časového určení je přitom pro trvalé odnětí daňové výhody v případě porušení materiálních podmínek relevantním okamžikem až moment výplaty pojistného plnění nebo jiného příjmu. Ministerstvo financí se v této souvislosti rozhodlo upravit zpětně v nadcházející novele zákona o daních z příjmů pomocí přechodného ustanovení také určité nesrovnalosti s tím související, tedy pokud bylo požádáno o výplatu jiného příjmu do 31. prosince 2014 a k této výplatě dojde až v roce 2015 (do 31. března). Dle připravovaného opatření se i s touto výplatou se bude zacházet tak, jako by byla učiněna před 1. lednem 2015, což znamená zachování daňové podpory životního pojištění i v těchto případech (doplňované ustanovení bude mít sice retroaktivní působení, bude ale ve prospěch daňových subjektů, tj. ústavně konformní).

1.4 Výjimky ze sankce

V ust. § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP je dále nově stanoveno, že výše uvedený postup (sankce spojené s dodaněním) **se neuplatní** pouze v případě plnění, které umožňuje zákon, tzn.:

- **pokud došlo ke vzniku nároku** na starobní důchod nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo v případě, stane-li se pojištěný invalidním ve třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění nebo v případě smrti, a
- dále u pojistných smluv, u nichž **nebude vyplaceno** pojistné plnění nebo odkupné, bude-li zároveň rezerva, kapitálová hodnota nebo odkupné přímo **převezeno na jinou smlouvu** soukromého životního pojištění splňující podmínky pro daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele (obdobně, jako tomu je v § 15 odst. 6 ZDP).

1.5 Povinnost podat DAP dle § 38g odst. 6 ZDP

Dle § 38g nového odst. 6 ZDP je nově **povinen podat daňové přiznání** také poplatník s příjmy ze závislé činnosti (zaměstnanec), u kterého došlo

- k výplatě pojistného plnění ze soukromého životního pojištění,
- k výplatě jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, nebo
- k předčasnému ukončení pojistné smlouvy soukromého životního pojištění,

v důsledku kterých došlo **ke vzniku povinnosti zdanit příjem ze závislé činnosti**. Tzn. že povinnost podat daňové přiznání má tento poplatník vždy, tedy i pokud jeho příjem určený k dodanění bude případně nižší, než 6.000 Kč (nejedná se o jiný příjem podle § 7 až 10 ZDP, který se zdaní dle § 38g odst. 2 ZDP u zaměstnance jen za okolností, že bude vyšší než stanovený limit).

1.6 Oznamovací povinnost o zániku daňového osvobození

V závěru ust. § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP je zaměstnanci uložena **povinnost oznámit svému zaměstnavateli**

- nejpozději poslední den kalendářního měsíce, v němž změna nastala,
- že nárok na daňové osvobození příspěvků hrazených zaměstnavatelem za jeho soukromé životní pojištění zanikl.

Nová oznamovací povinnost se přitom týká jak porušení formálních podmínek, tak i porušení podmínek materiálních. V případě zániku daňového osvobození totiž zaměstnavatel poskytované příspěvky musí začít zdaňovat jako běžnou mzdu (vč. povinného sociálního a zdravotního pojištění), resp. v případě předčasného zániku pojistné smlouvy přestane příspěvky ve prospěch zaměstnance hradit. Bývalých zaměstnanců se ale tato nová oznamovací povinnost netýká.

1.7 Změny v § 15 odst. 6 ZDP

Zpřísněné podmínky v § 15 odst. 6 ZDP pro účely daňového zvýhodnění pojistného placeného poplatníkem na soukromé životní pojištění v zásadě kopírují režim právní úpravy, která je obsahem ustanovení § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP a nabývají účinnosti až pro zdaňovací období roku 2015.

Aby poplatník byl oprávněn uplatnit zaplacené pojistné na své soukromé životní pojištění v maximální úhrnné výši 12.000 Kč ročně jako nezdanitelnou část základu daně (v daňovém přiznání nebo v rámci ročního zúčtování záloh u zaměstnavatele), musí se počínaje rokem 2015 rovněž jednat **o pojistnou smlouvu, ve které není umožněna výplata jiného příjmu**, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy.

V části týkající se sankce za porušení podmínek bylo i v § 15 odst. 6 ZDP upřesněno:

že dojde-li před skončením doby 60 kalendářních měsíců od uzavření smlouvy nebo před rokem, ve kterém pojištěný dosáhne 60 let

- k výplatě pojistného plnění ze soukromého životního pojištění,
- jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, nebo
- k předčasnému ukončení pojistné smlouvy,

nárok na nezdanitelnou část základu daně **zaniká a příjmem podle § 10 ZDP** ve zdaňovacím období, ve kterém k této skutečnosti došlo, jsou částky, o které byl poplatníkovi **v uplynulých 10 letech** z důvodu zaplaceného pojistného základ daně snížen.

V části týkající se výjimky ze sankce bylo i v § 15 odst. 6 ZDP upřesněno, že sankce se neuplatní:

- jednak v případě plnění, kdy došlo ke vzniku nároku na starobní důchod nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo v případě, stane-li se pojištěný invalidním ve třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění nebo v případě smrti, a dále
- že výjimkou jsou pojistné smlouvy, u nichž **nebude vyplaceno pojistné plnění nebo odkupné** a zároveň rezerva, kapitálová hodnota nebo odkupné bude **přímo převedeno na jinou** smlouvu soukromého životního pojištění splňující podmínky pro uplatnění nezdanitelné části základu daně.

Jak je výše uvedeno, poruší-li nastavené materiální podmínky poplatník uplatňující zaplacené pojistné pro snížení základu daně, **prvním důsledkem** porušení bude úplný zánik možnosti uplatňovat odpočet zaplaceného pojistného pro snížení základu daně do budoucna (nárok na nezdanitelnou část základu daně zaniká) a **druhým důsledkem** bude dodanění částek dosud uplatněných pro snížení základu daně. Porušením materiálních podmínek se i zde nově **rozumí** mimořádný výběr

prostředků (výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy).

Jestliže se tedy jedná o částku vyšší než 6.000 Kč, bude poplatník s příjmy ze závislé činnosti podávat povinně daňové přiznání dle § 38g odst. 2 ZDP v roce, ve kterém budou materiální podmínky porušeny – tj. kdy k výplatě jakéhokoliv příjmu z pojištění dojde. Do dílčího základu daně podle § 10 ZDP uvede poplatník úhrn částek uplatněných pro snížení základu daně v uplynulých letech, nově ale **jen v uplynulých 10 letech** (nikoliv tedy jako doposud všechny od roku 2001).

V případě mimořádného výběru prostředků si ale dodaný poplatník jen příspěvky uplatněné pro snížení základu daně počínaje rokem 2015, a to podle bodu 10 přechodných ustanovení novely ZDP.

V případě předčasného zrušení pojistné smlouvy se dodanění provede ale za uplynulých 10 let, neboť sankce za předčasné zrušení smlouvy existovala i před 1.12.2015. Např. zruší-li poplatník v roce 2020 předčasně pojistnou smlouvu s nárokem na výplatu odkupného (které nepřeveďte na jinou pojistnou smlouvu), bude dodávat pojistné uplatněné pro snížení základu daně v letech 2010 až 2019, tzn. že odpočty pojistného v letech předcházejících zůstanou zachovány (nedodaňují se). Délka nové lhůty pro dodanění vychází z teze, podle které smlouvy, které přetrvávají déle než 10 let, byly uzavírány s úmyslem odkládat finanční prostředky na budoucí spotřebu a nikoliv spekulativně za účelem vytěžení zákonných daňových úlev; zároveň ale bylo nutné nastavit lhůtu dostatečně dlouhou tak, aby její délka naopak nemotivovala k předčasnému ukončení smluv o soukromém životním pojištění.

Z důvodu právní jistoty poplatníků bylo dále v tomto ustanovení slovo **odbytné** nahrazeno slovem **odkupné**. Úprava pojištění ze zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě byla totiž přenesena do nového občanského zákoníku (§ 2758 a násl.) s účinností k 1. lednu 2014. Nový občanský zákoník v souvislosti s ukončením smlouvy přitom stanoví, že pojistník má právo na odkupné (§ 2842) a o odbytném mluví ve zcela jiné souvislosti (v kontextu náhrady při újmě na přirozených právech člověka dle § 2968 NOZ).

Dále bylo novelou upřesněno, že sankce v podobě zdanění dříve uplatněných nezdanitelných částí základu daně z titulu zaplaceného pojistného se neuplatní v případě, kdy bude rezerva, kapitálová hodnota nebo odkupné přímo převedeno **na jakoukoliv jinou smlouvu** soukromého životního pojištění splňující podmínky pro uplatnění nezdanitelné části základu daně. Vedle nových smluv tak bude bez uvedeného sankčního dopadu možné převádět zákonem vymezené finanční prostředky i na již existující smlouvu o soukromém životním pojištění, která splňuje zákonem stanovené podmínky.

1.8 Závěrečné upozornění k daňovému režimu životního pojištění

Závěrem je třeba zdůraznit ještě některé rozdíly mezi dřívější legislativní úpravou daňového zvýhodnění soukromého životního pojištění a novou právní úpravou spočívající zejména v tom, že:

- Pokud pojistná smlouva o životním pojištění po 1.1.2015 **nebude splňovat novou podmínku**, tedy ze smlouvy bude umožněna výplata jiného příjmu, pak již nebude možné žádnou daňovou výhodu uplatnit.
- **Při mimořádném výběru** (výplatě jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik smlouvy) se budou zahrnovat při dodanění do dílčího základu daně **podle § 6 ZDP** až příspěvky uhrazené zaměstnavatelem po 1.1.2015

a jen ty, které byly při výplatě od daně z příjmů u zaměstnance osvobozeny v uplynulých letech a v běžném roce (nikoliv již příp. zdaněné se mzdou); takto se bude postupovat u příspěvků zaměstnavatele též v případě, kdy dojde k předčasnému ukončení pojistné smlouvy resp. v případě porušení podmínky „2 x 60“.

- **Při mimořádném výběru** se budou zahrňovat při dodanění do dílčího základu daně **podle § 10 ZDP** až příspěvky poplatníka uplatněné pro snížení základu daně počínaje rokem 2015; to ale neplatí v případě předčasného ukončení pojistné smlouvy resp. porušení tzv. podmínky „2 x 60“, tj. zde se budou dodávat příspěvky poplatníka uplatněné pro snížení základu daně nově jen v uplynulých 10 letech, ale i před rokem 2015.
- **Do konce roku 2014** byla v § 15 odst. 6 ZDP povinnost zahrnout do příjmů v § 10 ZDP i částky, o které byl v předchozích letech základ daně snížen i tehdy, pokud došlo **ke zkrácení doby trvání pojištění**. Nově dochází v případě zkrácení doby pojištění (tj. porušení formálních podmínek) k zániku nároku na daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele a také možnosti si odečítat příspěvky pro snížení základu daně od okamžiku, kdy dojde ke změně smlouvy, a k dodanění pak až v okamžiku pojistného plnění před dovršením věku 60 let; tj. **pokud daňové výhody nebyly již 10 let uplatňovány**, může se stát, že nebude co dodávat.

1.9 P ř í k l a d :

Pan Kos má od roku 2001 uzavřenu pojistnou smlouvu o soukromém životním pojištění na dožití 65 let věku, kterého dosáhne v roce 2025. Tato smlouva počátkem roku 2015 nesplňuje všechny podmínky dané zákonem, neboť lze z ní vybírat finanční prostředky, kterými přispívá zaměstnavatel (jiný příjem, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy). Přitom

- ❖ zaměstnavatel přispívá měsíčně 2.500 Kč měsíčně, a
- ❖ pan Kos si ročně uhradí pojistné ve výši 12.000 Kč.

V roce 2014:

1. **Měl poplatník osvobozeny** od daně z příjmů všechny příspěvky, tedy jak od svého zaměstnavatele ve výši 30.000 Kč, tak i příspěvek od druhého zaměstnavatele, kde byl krátkodobě zaměstnán na základě dohody o provedení práce a ten mu na totéž pojištění přispěl 10.000 Kč. Mohl si v roce 2014 také svých uhrazených 12.000 Kč odečíst od základu daně. A to i tehdy, pokud před koncem roku 2014 mu byl vyplacen jiný příjem, který není pojistným plněním (tj. finanční prostředky formou mimořádného výběru).
2. Pokud poplatník smlouvu do konce roku 2014 předčasně zrušil nebo i tehdy, pokud pouze zkrátil dobu jejího trvání na kratší, než do roku, kdy mu bude 60 let, **příspěvky zaměstnavatele** poskytnuté do konce roku 2014 zaměstnanec nijak nedodává (budou zahrnuty pojišťovnou při výplatě odkupného podle ustanovení § 8 odst. 7 ZDP do samostatného základu daně a v rámci něho zdanění srážkovou daní zvláštní sazbou daně). Nárok na uplatnění příspěvku poplatníka jak o nezdánitelné části základu daně poplatníkovi ale zanikl v roce 2014 a příjmem podle § 10 ZDP za rok 2014 je součet částek, o které byl ve všech předchozích letech (v r. 2001 až 2013) základ daně u něj snížen.

V roce 2015:

1. **Neuzavře-li poplatník dodatek** k pojistné smlouvě, podle kterého není umožněna výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy (dále také „dodatek“), neboť si bude chtít nadále vybírat finanční prostředky formou mimořádného výběru,

příspěvky zaměstnavatele nebudou po 1. 1. 2015 od daně z příjmů ze závislé činnosti osvobozeny a uhrazené pojistné poplatníkem nebude počínaje rokem 2015 možné od základu daně odečíst. Za předchozí zdaňovací období nemusí ale žádné částky „dodaňovat“.

2. **Uzavře-li poplatník do konce března dodatek**, ve kterém bude uvedeno, že již nebude možno ze smlouvy vybírat finanční prostředky (dále jen dodatek). Příspěvky zaměstnavatelů (i u více souběžně, neboť hranice 30.000 Kč platí pro jednoho) jsou nadále osvobozeny a poplatník si může nadále uplatňovat svůj příspěvek jako nezdanitelnou část základu daně.
3. Poplatník do konce března 2015 **uzavře „dodatek“**, ve kterém bude uvedeno, že již není možno ze smlouvy vybírat finanční prostředky. **V listopadu 2017** znovu změni pojistné podmínky a má možnost si pravidelně vybírat kapitálovou hodnotu pojištění. Od listopadu 2017 ztrácí poplatník nárok na daňové osvobození příspěvku zaměstnavatele a tuto skutečnost musí také svému zaměstnavateli oznámit. Od roku 2017 již také nemůže své příspěvky uplatňovat pro snížení základu daně. **První mimořádný výběr učiní poplatník ale až počátkem roku 2020**, tj. až za rok 2020 je povinen podat daňové přiznání (dále též: DAP). Zde uvede jako příjem ze závislé činnosti příspěvky zaměstnavatele od daně osvobozené v roce 2015, 2016 a za část roku 2017 a jako příjem dle § 10 ZDP své příspěvky uplatněné pro snížení základu daně za rok 2015 a 2016. Na základě této pojistné smlouvy již také nikdy nebude oprávněn uplatnit daňové výhody, tj. ani pokud by pojistné podmínky znovu upravil v souladu se zákonem.
4. Poplatník sice počátkem roku 2015 uzavře dodatek k pojistné smlouvě, že z ní nemůže vybírat finanční prostředky, ale **v srpnu roku 2018** dodatečně změni (zkrátí) dobu trvání pojištění do dovršení věku 57 let, kterého dosáhne v roce 2020. Tuto skutečnost je povinen svému zaměstnavateli v roce 2018 také neprodleně oznámit, neboť **od srpna 2018** ztrácí nárok na daňové osvobození příspěvku zaměstnavatele a za tento rok již také nemůže snížit základ daně o své příspěvky. Daňové přiznání bude mít ale povinnost podat až **za rok 2020** (kdy dojde k výplatě pojistného plnění před dovršením věku 60 let) a zde uvede příspěvky zaměstnavatele od daně osvobozené jako příjem dle § 6 ZDP **v letech 2015, 2016, 2017 a za část roku 2018** a jako příjem dle § 10 ZDP své příspěvky uplatněné pro snížení základu daně **v letech 2017 až 2010** (10 let zpětně, tj. v roce 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011 a 2010).
5. Poplatník koncem roku 2015 předčasně zrušil pojistnou smlouvu (ke které počátkem roku 2015 řádně uzavřel dodatek), a to s nárokem na odbytné. Poplatník má povinnost za rok 2015 podat daňové přiznání a v něm uvede do dílčího základu daně dle § 6 ZDP příspěvky zaměstnavatele uhrazené **po 1. 1. 2015**, které byly od daně z příjmů osvobozeny. V dílčím základu daně dle § 10 ZDP uvede částky, o které byl v posledních 10 letech základ daně u něj snížen o příspěvky na pojistné, které si platil sám (tj. za roky **2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006 a 2005**). Pokud by tento poplatník zrušil předčasně pojistnou smlouvu v roce 2014, musel by dodaňovat své příspěvky uplatnění pro snížení základu daně v letech 2001 až 2013, tj. za 13 let zpětně.